

biblioteka
»HRIZANTEME«

IZBOR, PREVOD I OBRADA
Vilijam Abramčik

TAROT
— VELIKE ARKANE —

Izdanje:
BEOGRAD 1979.

Recenzenti:

Marija ŠEŠIĆ
Bora ĐOKOVIĆ

Izdavač: Velimir ABRAMOVIC

11070, Novi Beograd, III bulevar 120/a

Tiraž: 2.000 primeraka

Stampa: Stamparija »KOSMOS«, Beograd, Svetog Save 16-18 5

Knjiga »TAROT — velike arkane« nije nastala s namerom da se koristi samo za predviđanje budućnosti, mada je i taj vid interesovanja podrobno obrađen, već pre svega sa željom da upozna čitaoca sa istorijatom i problematikom drevnih učenja. Akcenat samog teksta je na dubljem upoznavanju filosofije života izložene u simbolici 22 karte velike arkane, što su nam ih u nasleđe ostavili mudri stari Egipćani.

Svaka karta detaljno je opisana a njena simbologija iscrpno objašnjena. U slučajevima gde se kompetentna mišljenja ne slažu, navedeni su glavni stavovi a zaključak je prepušten čitaocu.

Kroz proučavanje ovih karata dopire do nas eho nadahnuća, mudrosti i napornog rada generacija i generacija onih koji su posvetili svoj život pokušajima da shvate tajnu Tarota i prenesu je drugima.

U našoj knjizi prikazane su 22 karte Velike Arkane, koje sa još 56 karata male arkane čine kompletan špil Tarota. O kartama male arkane više reči biće u posebnoj knjizi: »Tarot, male arkane i sistemi predv. lanja«.

»Tarot — Velike arkane« je prva knjiga na ovu temu na srpskohrvatskom jeziku te se izvinjavamo čitaocu ukoliko ima izvesnih nedostataka. Ujedno, bili bismo veoma zahvalni da nam pošaljete svoje korisne sugestije kako bi prilikom narednih izdanja bili uklonjeni eventualni propusti.

A u t o r

I D E O

ZNACENJE VELIKE ARKANE

Svaki od 22 aduta Velike arkane prikazuje po jedan stepenik na životnom putu koji je na neki način od ključne važnosti. Samo rešenjem zagonetke koju svaka od karata za redom postavlja, može se otvoriti put koji predstoji i nastaviti sa razvojem ličnosti.

Proces individuacije, mada obuhvata čitav život, može se prirodno podeliti u dva dela. Prvi deo tiče se odnosa ličnosti prema svetu oko nje; on je usmeren ka razvoju svesnog duha i učvršćenju sopstvenog »ja«.

U drugom delu proces se obrće i »ja« se suočava sa dubinama svoje psihe, pokušavajući da uspostavi veze sa unutarnjim bićem, pravim središtem svesti.

Ove dve faze protivreče jedna drugoj, a ipak se dopunjuju. Prva polovina života može se po svojoj prirodi nazvati sunčanom, jer je okrenuta napolje, aktivna, pozitivna, ekspanzivna. Druga polovina, po prirodi pripada Mesecu, jer je introspektivna, meditativna i pasivno se odnosi prema fizičkom svemiru.

Ako, imajući ovo na umu, proučimo 22 aduta Tarota, videćemo da se oni prirodno dele u dve grupe, između kojih se vrlo značajno postavlja Točak sreće.

Tačka preokreta koja se nalazi između jedne polovine života i druge od presudne je važnosti; na vrhuncu fizičkog postojanja čovek se iznenada suočava sa neminovnošću smrti. Kako kažu filosofi: »Kad izbije podne, počinje zalazak. A zalazak znači preokretanje svih ideala i vrednosti koje su ujutro slavljene«.

Karte koje govore o prvoj polovini životnog ciklusa počinju kartom bez broja pod nazivom Budala, a završavaju se Točkom sreće.

Budala se može shvatiti kao novorođenče koje ulazi u svet čisto, nevino i nesvesno sebe kao zasebne celine; ono je još obmotano pelenama nesvesnog.

Druga karta, Čarobnjak, simbolizuje radnje samosvesti i pojavu ličnog »ja«. Čovek na slici rukuje čarobnim oružjima svesti pomoću kojih će osvojiti svet.

Naredne četiri karte, Prvosveštenica, Carica, Car i Papa, odnosno Prvosveštenik, predstavljaju aluziju na četiri sile kojima je podređeno infantilno »ja«: mušku i žensku, materijalnu i duhovnu. Takođe bi se moglo reći da se ove karte odnose na kanale putem kojih ličnost saobraća sa svojom okolinom; na četiri jungovske »funkcije«: intuiciju, osećanje, osećaj i misao.

Karta broj 6, Ljubavnici, označava prvi presudan životni izbor, odbacivanje porodice za ljubav partnera, do koga dolazi u mladalačkom dobu. Sa ovom kartom, ličnost postaje odgovorna za svoje postupke, pa tako i za svoju sudbinu.

Potom vidimo »Kočiju«, koja predstavlja neophodnost uspešnog prilagođavanja društvenim zakonima i građenja sigurnog »vozila«, ili persone (društvena maska, po Jungu) za kretanje kroz svet.

»Pravda« se podudara sa početkom fizičke zrelosti i pokazuje da je do ovog trenutka razvoj ličnosti bio jednostran, da se njena svesna strana razvijala na uštrb nesvesne. Došlo je vreme da se uspostavi ravnoteža kako bi se izbegla duhovna stagnacija. »Pravda« je glas savesti.

Karta Pustinjak pokazuje proces samoispitivanja koji će uslediti ako smo poslušali zahteve savesti. Širokoj saobraćajnici kojom su putovale kočije došao je kraj i sada se mora pronaći nova, uža staza.

Sada stižemo do »Točka sreće«, središnje tačke života, do stupnja na kome smo prešli vrhunac i gde počinje silazak.

Na sledećoj karti, Pustinjak se sa uspehom ponovo snašao, shvativši da su njegove naizgled nesavladive teškoće zajedničke čitavoj ljudskoj vrsti. Saznanje da patnja nije samo njemu svojstvena omogućava mu da se izdvoji koliko je neophodno da bi svladao unutarnje strahove, poput žene koja na karti Hrabrost savlađuje lava. Samo neustrašivim suprostavljanjem mogu se razoružati iskonske snage nesvesnog.

»Obešeni čovek« simbolizuje preokretanje vrednosti i ciljeva do koga bi trebalo da dođe u drugoj polovini života. Da bi se za ljubav neizvesne budućnosti odbacila prošlost, potrebna je hrabrost. Ali ta se žrtva mora učiniti da bi duh i dalje napredovao.

Sledeća karta, Smrt, ponekad se naziva i Preobražajem jer ukazuje na preobražaj svesti koji sada mora da usledi. Ego mora da bude prevaziđen; staro »ja« mora da umre da bi u njemu zaključana energija mogla da se oslobodi i upotrebi za sazrevanje višeg bića.

Karta Umerenost otkriva da je žrtvovanje zahteva ega dovelo do obnavljanja veze sa životnim snagama. Najosetljiviji deo traganja, silazak u podzemni svet u potrazi za izgubljenim, završio se pobedom; svest je u saglasnosti sa nesvesnim i neravnoteža koju je ranije »Pravda« pokazivala uklonjena je.

»Đavo«, međutim pokazuje da na putu još nije gotovo sa opasnostima. Snage nesvesnog su oslobođene i tragač mora ili da se podčini nerazumnim nagon-skim silama, ili da ih upije u sebe i dâ im viši, poziti-van smisao.

Suprotnost Đavolu, Sotoni ili Demijurgu, je veličanstveni anđeo Lucifer, donosilac svetlosti. Sledeća karta, Kula, likovno prikazuje Luciferov dar. Njegova svetlost je oganj prosvetljenja koji silazi poput bljeska munje, uništavajući uz put sve što ne odgovara njegovoj prirodi. To je talas snage koji postane osetan kada nestanu pregrade između nižeg i višeg bića i božja svetlost obasja ličnost.

»Zvezda« je simbol više svesti, Večernjače koja će služiti kao vodič kroz tamu koja mora da usledi posle zaslepljujućeg bleska božanstvene munje.

»Mesec« simbolizuje poslednji veliki ispit koji se mora položiti, mračnu noć duše koja sledi posle povlačenja unutarnje svetlosti, i u kojoj sve liči na priviđenje. Ovdje je na probi vera.

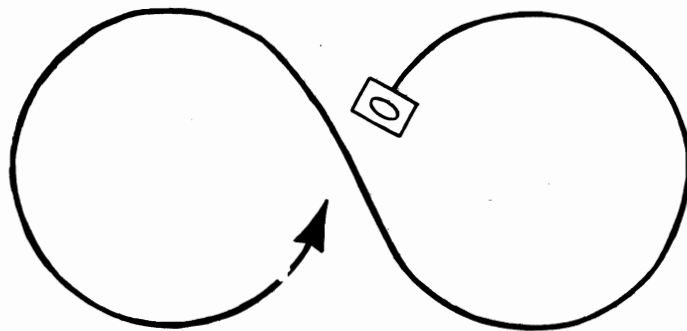
»Sunce« predstavlja izmirenje suprotnosti, spajanje smrtnog i besmrtnog »ja«. Ova karta podudara se u alhemiji sa venčanjem kraljevskog brata i sestre. Noć je prošla i rađa se novi dan.

»Sud« prikazuje ponovno rađanje integrisanog »ja«, pa se stoga služi prizorom dizajna iz mrtvih na Sudnji dan.

»Svet« predstavlja mandalu; čovekolika pojava koja igra u vencu što je okružuje, simbol je duhovne celovitosti i svojom simetrijom izražava potpunu sređenost i samoostvarenje zrelog duha.

Ova karta može se shvatiti i kao prikaz deteta u utrobi majke, u kom slučaju prirodno vodi ka karti na početku niza, Budali, novorođenom detetu koje stupa na životni put. Ovo bi se dobro slagalo sa gnostičkim učenjima o reinkarnaciji, nizu životâ koji vodi ka sve višim i višim dostignućima.

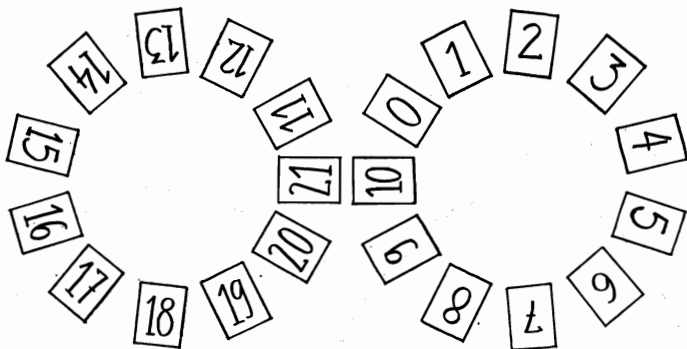
Ako Velika arkana Tarota ilustruje 22 značajna stupnja na životnom putu, onda se svaka od karata može tumačiti na nekoliko nivoa. Ona može da ukaže na važne principe i sile koje deluju u svetu; može da razotkrije značenje procesa ekspanzije mistične svesti; može da pokaže pojavu dosad nerazvijene strane ličnosti, a kada je obrnuta, može da upozori na fizičke ili duhovne klopke na koje se može naići.

Na crtežima vidite način na koji treba rasporediti 22 karte Velike arkane u obliku vodoravno položene cifre 8. Ovaj oblik koji predstavlja drevni sim-

bol večnosti, redovno se pojavljuje u Tarot-kartama ranijeg datuma — može se prepoznati u šeširu koji nose »Čarobnjak« i mlada žena u »Snazi« i na kapama nekolicine figura na dvorskim kartama (adutima Male arkane). Karte su u ovakvom rasporedu jer on, mada se o tome može raspravljati, na veoma pogodan način prikazuje čitav niz.

Kada poređate karte, počevši od Budale, pratite karte u krug, po redosledu. Primetićete da je prvih 10 karata okrenuto napolje, od centra. Ove karte odnose se na prvu, sunčanu polovinu života, kada je lič-

nost u razvoju obuzeta borbom i uspostavljanjem odnosa prema svetu oko sebe.

»Točak sreće« leži na sastavnici dva kruga i obeležava središnju tačku života, kada se pažnja okreće ka unutrašnjosti. Svih narednih deset karata okrenuto je unutra i pokazuje mesečevu, introvertnu prirodu druge polovine procesa individuacije.

Poslednja karta, Svet, leži, poput »Točka sreće«, na dodirnoj tački dva kruga, te označava kraj jednog životnog ciklusa i početak drugog.

Ovaj raspored nesumnjivo baca svetlost na neobične paralele i odnose među kartama. Na primer, uporedite svaku od karata u jednom krugu sa njoj suprotnom u drugom.

»Prvosveštenik« na desnoj strani odgovara »Đavolu« na levoj. Obe karte prikazuju ustoličenu mušku figuru sa dvojicom poklonika pred nogama. »Prvosveštenik«, može se reći, prikazuje spoljašnji vid verske službe, dogmu i pravilo racionalnog crkvenog zakonika, dok »Đavo« predstavlja unutarnju suverenost nagona i osnovnih životinjskih poriva.

»Car« predstavlja osnovu materijalnog kraljevstva koje počiva na vrednostima ljudskog društva; njemu suprotna »Kula« simbol je uništenja takvih građevina od strane nesvesnih sila.

»Prvosveštenica« je mesečeva boginja intuitivne mudrosti, pozitivni vid anime. Suprotnost joj je Mesec, tkač obmane, negativna anima.

»Kočija« prikazuje uspeh i optimizam mladosti, koji negira odpunska karta — Smrt.

Dve karte koje se poklapaju u središtu padaju u oči svojom sličnošću. Kao crteži, i »Točak sreće« i »Svet« podsećaju na mandalu. Ali, dok su figure prikazane na prvoj karti manje nego ljudske i nalaze se izvan točka, ona na drugoj karti je više nego ljudska i zauzima centralni položaj u osovini točka.

Mnoge slične podudarnosti i suprotnosti postaju vidljive kada se karte proučavaju i upoređuju. U četvrtom poglavlju biće potpunije objašnjena svaka od 22 karte.

II D E O

»U šta to gledaš, kroz brodsko okno?« upitala je Etna, uporno posmatrajući njegovo teme u odsjaju u ogledalu. »U morske dubine«, rekao je Kojimir. »Tamo te bolje vidim«.

OPIS KARATA VELIKE ARKANE

0. *Budala*: (duh etera) Plavokos mladić u bogato ukrašenoj zelenozlatnoj odeći veselo skakuće putem, pogleda prikovanog za srebrnastog leptira koji mu leprša ispred lica. Kao da ne primećuje da se pred njim otvara provalija, i da ga pas divlje grize za levu nogu, možda u znak upozorenja. Preko desnog ramena, na štapu boje slonovače koji drži u levoj ruci, nosi torbu od kože boje indiga. Iz desne šake mu visi bela ruža, a još belih ruža je pred njim u svežoj prolećnoj travi. Iznad njegovog ramena sija sunce na bledoplavom jutarnjem nebu.

I. *Čarobnjak*: (Mag moći) Mladić čiji izraz lica odaje mirno samopouzdanje stoji pred oltarom ili stolom u otvorenom prostoru. Duga tamna kosa poput plamenih jezika mu leprša oko glave, a njegov skerletni ogrtač blješti kao da je nabijen energijom koja

zrači. U levoj ruci visoko drži skiptar koji plamti, a desnom rukom pokazuje na sto pred sobom. Na stolu leže pehar, štap, mač i disk, ili novčić. Kraj Carobnjakovih nogu rastu crvene ruže i veliki ljiljani. Odeća mu je blještavo bela, odudarajući od njegovog crvenog ogrtača i pojasa. Nad glavom mu lebdi položen broj osam, simbol večnosti.

II. *Prvosveštenica*: (Sveštenica srebrne zvezde) Žena eterične lepote odevena u nabranu odeću, srebrnu i plavu, koja kao da joj se kraj nogu pretvara u vodu. Ima visoku krunu, a u krilu joj se nalazi otvorena velika knjiga. Ona sedi na prestolu iza koga je morskoplava svilena zavesa razapeta između dva stuba čiji su kapiteli tako izraženi da podsećaju na pupoljke lotosa. Levi stub je beo, a desni je crn.

III. *Carica*: (Kćer moćnih) Dostojanstvena žena sedi u živopisnom pejzažu. Ona nosi ružičastu haljinu a venac od mirte joj okružuje zlatnu kosu. Dvanaest srebrnih zvezda blista u krugu iznad njene glave. U levoj ruci drži vlat žita, a desna joj počiva na zlatnom rogu izobilja iz koga teče »potok« raznobojnih plodova. Kraj nogu joj leži štit smaragdnozelene boje, na kome je orao boje trešnje. Iza nje je vodopad, a jarko letnje sunce sija na plavom nebu iznad sveže zelene šume.

IV. *Car*: (Sin jutra, Gospodar moćnih) Snažno građen čovek u raskošnoj grimiznoj i purpurnoj odeći sedi u otvorenom prostoru na zlatnom prestolu koji, kao grb, ima crnog orla na svetlocrvenoj pozadini. Ispod odeće Car nosi čelični oklop, a na glavi mu je teška gvozdena kruna. Levom rukom drži skiptar boje zelenog žada, dok mu je u desnoj zlatna ku-

gla sa malteškim krstom. Iza njega je vreo, pust, brdovit pejzaž.

V. *Papa*: (Mag večnih Bogova) Dostojanstvena patrijarhalna figura odevena u tešku odeću zlatne i kestenjaste boje, sedi na prestolu u svojoj sali za audijenciju. Na glavi mu je zlatna papska kruna ukrašena sa tri reda crvene deteline. Ruke su mu u belim rukavicama; desna je podignuta u znaku blagoslova, a u levoj drži trostruki krst. Pred papom kleče dva tonzurisana sveštenika. Levi je odeven u belo a desni u grimizno. Iza pape se mogu videti dva masivna kamena stuba koji se utapaju u polumrak.

VI. *Ljubavnici*: (Deca Glasa uzvišenoga, Proročanstva moćnih bogova) Grupa od tri figure, jedan čovek i dve žene, stoji na travnatoj rečnoj obali. Iznad njih se iz oblaka pojavljuje Eros. On je uperio strelu na mladog čoveka. Mladić, odeven u plavo i srebrnasto, gleda u pravcu zrele tamnokose žene sa svoje desne strane, ali mu telo naginje ka plavokosoj devojci s leve. Starija žena, u purpurnoj i zlatnoj odeći, drži ruku na mladićevom ramenu. Mlada žena u zelenotirkiznoj haljini smerno čeka oborenih očiju.

VII: *Kočija* (Sin vodenih sila, Bog pobede svetlosti) Ponosit mladi junak u zlatnom oklopu stoji uspravno u svojoj kočiji koju vuče neobična dvoglava životinja. Srebrni polumeseci mu krase ramena a na prsniku mu je izgraviran krin. Na glavi nosi zlatnu krunu a u desnoj ruci drži plamteće skerletno žezlo. Kočija ima crvene točkove, a plavi baldahin, izvezen zvezdama, podupiru četiri drvena stuba. Kočijaš je okružen žutom svetlošću, kao da izlazi iz sunca.

VIII. *Pravda*: (Kći boga istine, Ona koja drži terazije) Autoritativna žena sedi uspravljena na prestolu. Desnom rukom visoko drži teški mač sa dve oštrice, a iz leve joj vise zlatne terazije. Ogrnuta je teškim plaštom hladne zelene boje, ispod koga se vidi tamnoplava haljina. Na glavi joj je teška kruna a stopala su joj u zlatnim papučama. Naslon njenog prestola sastoji se od dva drvena stuba između kojih visi ljubičasta zavesa.

IX. *Pustinjak*: (Mag glasa svetlosti, Božji prorok) Postariji čovek, zarastao u bradu, kreće se slabo osvetljenom, kamenom stazom. Obučen je u smeđu odeću koja podseća na monašku. Put osvetljava fenjerom koji nosi u desnoj ruci, skrivajući ga rukavom od vetra. U levoj ruci drži debeo štap oko koga je obavijena zmija. Kapuljača mu je zabačena na leđa i go-loglav je.

X. *Točak sreće*: (Bog životnih snaga) Višebojni točak sa osam paoka stoji u drvenom okviru sa dva stuba. Na travi koja raste ispod njega čuči majmun, dok nad točkom lebdi vatrena aždaja sa uspravljenim mačem. Desnom stranom točka penje se plavo stvorenje nalik na psa, dok se levom stranom spušta čudno biće grimizne boje. U pozadini je duboko ljubičasto nebo.

XI. *Hrabrost*: (Kći plamenog mača. Ona koja vodi lava) Smirena, samopouzdana žena u lepršavim haljinama, plavim i boje ćilibara, nežno ali čvrsto drži čeljusti moćnog crvenog lava. Na glavi joj je veliki crni šešir neobičnog oblika, a sa ramena joj vise nabori širokog tamnocrvenog plašta. U pozadini se vidi šuma, a u daljini se naziru planine.

XII. *Obešeni čovek*: (Duh moćnih voda) Mladić visi glavom nadole u vazduhu. Članak noge privezan mu je za drvena vešala. Lice mu, međutim, ne izražava patnju već otkriva mir i nezainteresovanost, a glava mu je okružena oreolom od zlatnog plamena. Ruke kao da su mu vezane na leđima, a desna noga mu slobodno visi iza leve. Njegov nožni članak nije vezan konopcem već jednom mekom granom. Odeven je u tamnoplavi sako sa sedam srebrnih dugmadi i crvene pantalone. Vešala su svetlozelena i odaju utisak kao da su napravljena od živog, tek posećenog drveta.

XIII. *Smrt*: (Sin velikih bogova preobražaja. Gospodar kapije smrti) Živi čovečiji kostur naoružan velikom kosom žanje polje plodne crnice. Njegova žetva nije žito već su to ljudska tela, čiji se komadi vide rasuti kraj njegovih nogu. Vide se dve odrubljene glave — od kojih jedna kraljevska, sa krunom. Oči su im otvorene a koža im je zdrave, rumene boje — što naglašava da u stvari nisu mrtve već crpu život iz tla. Iza kostura, s leva na desno, hitro teče reka, a blizu horizonta dva tamna stuba uokviruju sunce. Nebo je crvenkasto, a kostur je boje slonovače.

XIV. *Umerenost*: (Kći pomiritelja. Podstrekač života) Ljupka anđeoska figura stoji jednom nogom na tlu a drugom u reci. Anđeo je odeven u lepršavu haljinu otvorenoplave boje na čijim je grudima izvezeno bleštavo zlatno sunce. Srebrni oreol svetluca oko njene glave, a na čelu joj sija sedmokraka zvezda. Njena krhka krila su nežne plavosive boje. U desnoj ruci drži zlatni pehar iz koga preliiva tečnost u srebrni pehar u levoj. Kraj nogu, blizu vode, rastu joj plave

perunike, a u daljini se vidi suri planinski pejšaž u sumračnim tonovima, boje jorgovana i meke sive. Usamljeni vulkan koji se puši unosi notu upozorenja u ovaj prizor potpunog mira i ravnoteže.

XV. *Đavo*: (Gospodar vratnica materije. Dete sile vremena) Krupna, snažno građena muška figura čuči na kamenom postolju na jednom šumskom proplanku. Iza glave mu štrče rogovi. Ima par sivoplavih krila nalik na krila slepog miša. Noge su mu pokrivene gustim smeđim dlakama, a na stopalima ima kandže. Telo mu je veoma tamnoputo i ima masivne, gotovo ženske grudi. Levu ruku drži opuštenu, a desnom pokazuje na tlo pod sobom. Kraj njegovih nogu stoje dve figure, muška i ženska. Izgledaju kao ljudske, s izuzetkom repova i rogova koji im štrče iz čela. Vezane su gvozdanim lancem za kameno postolje i jedno za drugo, ali im lanci labavo vise oko vrata, iz čega se vidi da bi mogle da se oslobode, kad bi htele. Tlo pod njihovim nogama prekriveno je mekom prolećnom travom, a u pozadini se vidi veliko, sasvim olistalo drvo. Iza drveta je raskošna, zeleno-smeđa gуста šuma.

XVI. *Kula*: (Gospodar domaćina moćnih) Čvrstu kamenu kulu, podignutu na travnatoj padini, pogodio je grom. Udar je odvalio nazubljeni vrh kule i vatra prodire duboko u njenu unutrašnjost. Plamenovi suču kroz tri prozora na kuli, a kiša žeravica pada na sve strane. Dve ljudske figure padaju naglavce iz svog, pogođenog skloništa. Vedra zelena boja travom pokrivenog brda oštro odudara od skerletnih i zlatnih plamenova i nešto dublje, grimizne boje neba iznad njih.

XVII. *Zvezda*: (Kćer nebeskog svoda. Ona koja obitava među vodama) Lepa naga devojka kleči na obali jezera. Duga srebrnasta kosa pada joj preko ramena, a u obe ruke drži po jednu kristalnu vazuu. Iz one u desnoj ruci proliva tečnost u jezero, a iz one u levoj na tlo. Iza nje se vidi grupa od osam zvezda koje sijaju na noćnom nebu. Središnja zvezda, nežne bleđožute boje, velika je i impresivna i ima sedam krakova. Ostalih sedam zvezda ima po osam krakova i nežne je biserne boje. U daljini se vidi visoko zim-zeleno drvo nad kojim lebdi beli golub.

XVIII. *Mesec*: (Gospodar plime i oseke, Dete sinova moćnih) Ovde vidimo tamnu, tajanstvenu vodu iz koje jedan rak pokušava da ispuže na suvo. Dobro utaban put proteže se od vode ka horizontu. Kraj puta sede dve životinje, vuk i pas. Malo dalje iza njih, dve kule od crvenog peščara čuvaju prolaz u tajanstveni predeo koji se pruža u daljini. Krupan žuto-zeleni mesec stoji na bledom svetlucavom nebu. Biserne kapi vlage lebde u vazduhu kao da ih mesečeva sila privlači.

XIX. *Sunce*: (Gospodar vatre sveta) Dvoje nage dece igra u čarobnom krugu u jednom skrivenom vrtu. Pod nogama im raste trava, a preko kamenog zida iza njih povijaju se krupni žuti suncokreti. Žarko sunce plovi gore, na vedrom plavom nebu, zračeći životodavnom energijom u svim pravcima i škropeći zlatnim kapljicama veseo prizor pod sobom.

XX. *Sud*: (Duh iskonske vatre) Anđeo bele kose pomalja se iz oblaka duvajući u trubu. Odeven je u plavo i opremljen parom bleštavnih crvenih krila. Na

trubi leprša pravougaona zastava koja nosi skerletno-crveni krst na beloj pozadini. Ispod anđela je površina koja pre deluje kao voda nego kao čvrsto tlo, pokrivena debelim slojem svežeg bilja. Čovek, žena i dete izdižu se nad ovom površinom uzdignutih ruku. Dete u sredini grupe stoji u sanduku nalik na kovčeg, dok dvoje ostalih stoji u vodi. U daljini se vidi lanac snežnih planina.

XXI. Svet: (Onaj koji je veliki u noći vremena) Lepo stvorenje igra u indigo-plavom i crnom prostoru. Od odeće ima samo veo raskošne ljubičaste boje koji mu leprša oko bokova. Igrač u obe ruke drži po jedan plamteći štap, a okružen je lovorovim vencem koji je pri vrhu i na dnu uvezan grimiznom trakom. U uglovima slike vide se četiri tetramorfa: čovek, orao, lav i bik.

POST SCRIPTUM: Naslove u zagradama nadenuili su ezoteristi radi lakše i pravilnije meditacije.

III D E O

METODI PREDVIĐANJA SUDBINE POMOĆU MUDROSTI TAROTA

U ovom poglavlju objašnjena su dva metoda predviđanja sudbine pomoću Tarot karata. Ovi, prilagođeni metodi, omogućavaju da se sudbina predviđa sa samo 22 karte velike arkane. Ipak, za detaljnije upoznavanje budućnosti potrebno je koristiti i karte male arkane o čemu će biti reči u narednoj knjizi (»Male Arkane«).

Stari Keltski metod: Stari Keltski metod sređivanja Tarot karata odigrava se po utvrđenom redu koji nije manjan još od davnina.

Prvi korak: izabрати kartu »JA« koja će predstavljati subjekta kome se gleda. [Čitač (osoba koja priče sudbinu iz karata) pruža subjektu dobro promešani špil Tarota okrenut licem na dole. Subjekt, prateći svoj instinkt, nasumce izabira jednu kartu, to jest jednu od mogućnosti].

Drugi korak: čitač stavlja tu kartu pred sebe licem na gore, uvek u uspravnom položaju.

Treći korak: uputiti subjekta da ostatak špila veoma temeljno promeša tako da neke slike budu okrenute i naopako. Za vreme mešanja upozoriti subjekta

da je neophodno da se koncentriše na pitanje na koje želi odgovor. Ovo pitanje može se glasno izreći čitaču ali takođe ostaviti i neizgovoreno.

Četvrti korak: nakon mešanja reći subjektu da preseče špil levom rukom na tri dela, u pravcu leve strane.

Peti korak: čitač sada treba da pokupi špil levom rukom u pravcu svoje desne strane, i dalje držeći karte okrenute na dole.

Šesti korak: uzeti kartu sa vrha, *prvu kartu*, pokriti njom onu koja predstavlja subjekta i izgovoriti glasno: »Ovo pokriva njega«. *Prva karta* predstavlja opštu atmosferu koja okružuje zadato pitanje, uticaje koji se pojavljuju oko njega.

Sedmi korak: Uzeti *drugu kartu* i staviti je unakrsno preko *prve*, govoreći: »Ovo seče njega«. Ova karta se uvek gleda u normalnom položaju, bez obzira kako je okrenuta prilikom izvlačenja. *Druga karta* posebno ukazuje na moguće suprotne sile oko pitanja ili pitača, dobre ili zle.

Osmi korak: uzeti *treću kartu* i staviti je ispod karte »JA« govoreći: »Ovo je ispod njega«. *Treća karta* prikazuje osnovu stvari, nešto što je već postalo deo subjektivnog iskustva.

Deveti korak: uzeti *četvrtu kartu*, staviti je sa leve strane karte »JA«, govoreći: »Ovo je iza njega«. Ova karta prikazuje uticaj koji je upravo prošao ili prolazi.

Deseti korak: uzeti *petu kartu* i staviti je direktno iznad karte »JA«, govoreći: »Ovo vlada njim«; ova karta predstavlja uticaj koji se može pojaviti, ali ne mora.

Jedanaesti korak: uzeti *šestu kartu* i staviti je sa desne strane karte »JA«, govoreći: »Ovo je ispred njega«. *Šesta karta* prikazuje uticaj koji će delovati u bliskoj budućnosti.

Dvanaesti korak: karte su najzad postavljene u obliku krsta, sa kartom »JA« prekrivenom *prvom kartom* koju preseca *druga karta*, u centru. Sada treba uzeti sledeće četiri karte, po redu kojim nadolaze i postaviti ih u liniji jednu iznad druge sa desne strane krsta.

Prva od te četiri karte je *sedma* i predstavlja negativne osećaje i strah koji subjekt oseća usled svog pitanja.

Sledeća od njih, *osma karta*, zastupa subjektivnu okolinu, mišljenja i uticaje porodice i prijatelja.

Treća od karata, tj. *deveta*, predstavlja lične subjektive nade i ideale u vezi sa pitanjem.

Poslednja, *deseta karta* govori o posledici, ona je zbirni rezultat uticaja naglašanih ostalim kartama i ona mora uključivati sve što je predskazano ostalim kartama.

Proces ređanja je najzad završen, ali može se desiti da poslednja karta unosi sumnju, zbrku iz koje se nikakav konačan i logičan zaključak ne može izvesti. Tada bi bilo dobro ponoviti ceo proces, ali uzimajući *desetu kartu* u svojstvu karte »JA«. Špil se mora ponovo promešati i ponoviti cela operacija, koja sada može dati detaljniji ishod. Ako pak ni tada ne bude bilo razumljivog i zadovoljavajućeg rezultata, onda to znači da je ličnost pitača isuviše u vlasti opsenne materijalnog zemaljskog života i mora se iz dna duše pozabaviti izlaskom iz mreže čulnih utisaka, jer

kako su verovali i znali stari gnosticici: *Oslobođenje od materije uvek je moguće a pošto se sve menja — svi putevi su bez povratka.*

Metod drveta života (stari kabalistički metod): Izabрати odgovarajuću kartu, (kao i u keltskom metodu) koja reprezentuje subjekat i smestiti je visoko u centru stola — to je karta »JA«. Reći subjektu da mešajući karte uloži sve svoje nade, strahove i želje u špil. Zatim neka preseče špil levom rukom na tri dela u pravcu leve strane. Prvih devet karata postaviti u tri trougla, pri čemu je »JA« prva karta, kao u sistemu:

I *trougao* (okrenut na gore) predstavlja duhovnost, najveće ideale subjekta.

II *trougao* (okrenut na dole) predstavlja intelektualnu i moralnu prirodu subjekta.

III *trougao* (okrenut na dole) predstavlja subjektivu podsvest, intuiciju, želje i impulse.

Karte:

I *karta* (vremenski centar) subjektova najviša inteligencija.

II *karta* (desna osnova I trougla) kreativna snaga, karta »Otac«.

III *karta* (leva osnova I trougla) život, mudrost, karta »Majka«.

IV *karta* (desna osnova II trougla) sposobnosti, dobre osobine.

V *karta* (leva osnova II trougla) osvajanje, intelektualne i psihičke sile.

VI *karta* (vrh II trougla) duh posvećenosti, žrtvovanje, zdravlje.

VII *karta* (desna osnova III trougla) Venera, ljubav, strast.

VIII *karta* (leva osnova III trougla) praktična kreativnost, umetnost uopšte, umeće zanatstva.

IX *karta* (vrh III trougla) imaginacija, kreativne mentalne i psihičke snage.

X *karta* (smeštena odmah ispod vrha trećeg trougla) predstavlja fizičko telo, kuću, dom.

Nakon ovoga treba odabrati po redu sedam karata koje će biti rezervni špil i licem na dole smestiti ih na krajnju levu stranu. Ove se karte nazivaju hebrejski *DAATH*, ili kvalifikujući skup i treba ih tumačiti samo pošto su sve druge karte već protumačene. One označavaju neposrednu subjektivu budućnost, kvalifikuju je.

Treba napomenuti da gore navedeni raspored karata formira tri grane *drveta života*. Karte koje se nalaze na levoj strani moraju se striktno interpretirati, gotovo u bukvalnom značenju. One u centralnoj liniji moguće je interpretirati u duhu umerenosti i mogući su kompromisi kao i razna tumačenja, dok se one na desnoj strani interpretiraju u duhu ljubavi i strasti.

IV D E O

ZNAČENJE KARATA VELIKE ARKANE

0. BUDALA

Po tradiciji, ova je karta ili bez broja ili je katkad, obeležena nulom. Ona prikazuje čoveka u odeći dvorske budale.

U srednjovekovnoj i renesansnoj Evropi, Budala ili Luda bila je poznata figura; dok su neke Budale bile obični grbavci, kepeci ili kreteni, mnogi su bili veoma nadareni akrobati, pevači i igrači i na dvoru su imali istaknut položaj. Budali je često dopuštano da ismeva svoje gospodare i izvodi trikove koje obični ljudi nisu smeli da podražavaju. Izuzetno nadarena Budala ponekad bi sticala slavu koja bi daleko prelazila granice kraljevstva njegovog gospodara, a događalo bi se da poneka od njih dostigne kao zabavljač međunarodnu reputaciju, što joj je omogućavalo da putuje u daleke krajeve i nudi svoje usluge kraljevima, prinčevima i badonima koji su mogli da plate njihovu cenu.

Budala prikazana na Tarot-karti, međutim, ne deluje kao da je dostigla tako visok položaj.

U mnogim starim špilovima odeća mu je poderna i dok hoda, jedan pas ga napada, odnosno, vuče za nogu. Preko ramena nosi štap na čijem kraju visi torba, a u drugoj ruci drži debelu motku. Torba je u početku možda bila predstavljena kao ispražnjena svinjska bešika, primitivna kesa koja je bila deo Budaline opreme.

Na nekim prikazima, on sledi leptira ili insekta koji mu leprša ispred lica, u kom slučaju torba može da predstavlja i mrežu za leptire u koju Budala smera da uhvati svoj plen.

Arhetip mudre budale postoji u mnogim kulturama u svim delovima sveta. Njegova nevestina u društvenom ophođenju spolja izgleda kao nedostatak, ali u stvari sprečava njegovu dušu da se zatvori prema neobičnim iskustvima koja su uskraćena običnim ljudima.

On je lualica koji bitiše na ivici organizovanog života i ide svojim putem, ignorišući pravila i tabue kojima ljudi pokušavaju da ga sputaju. On je ludak koji u sebi nosi seme genija; društvo ga prezire, ali je on katalizator koji će društvo izmeniti.

Budala je Zeleni Čovek, vesnik novog ciklusa postojanja, glasnik novog života i novog početka. Može se shvatiti kao nevini duh koji ulazi u fizičku inkarnaciju; malo dete koje tek treba da upozna opasnosti koje svet krije; ili — kao tragač za prosvetljenjem koji lovi leptira intuicije što izvrđava, u nadi da će mu on pokazati put do tajni.

Raspoloženje je veselo i bezbrižno, pa ipak, klopke su već nagoveštene.

Budala predstavlja haos koji vlada pre razuma, čist impuls koji nije ni dobar ni zao. Simbolički, za

njega se može reći da predstavlja i početak i kraj, te stoga nije ograničen brojem i može da se pojavi kako na početku, tako i na kraju niza od 22 karte.

Kada se, kao ovde, pojavi na početku, može se psihološki protumačiti kao predstava novorođenog deteta koje još nije svesno sebe kao zasebne celine. Ono još nije individua i prema tome nije odgovorno za svoje postupke kao individue.

Vidimo ga gde kreće na životni put opčaran svetlim, leptirom čulnog iskustva i gluv za sva upozorenja o padu u okove materije koji mu leže pred samim nogama.

Njegova torba sadrži neuhvatljiva sećanja na ono što ostavlja za sobom, sećanja koja će ga neprestano goniti napred u težnji da povrati ono što upravo gubi — svoju iskonsku nevinost.

U nekim špilovima Tarota, on u jednoj ruci labavo drži mali cvet; to je njegova duša, delić božanskog koji će nositi sa sobom kroz sva predstojeća iskušenja.

U negativnom smislu, Budala je šaljivdžija koji stremlje ekstravagantnim uživanjima, ne vodeći računa o haosu i anarhiji koje ostavlja za sobom. Opojna slast trenutka je njegova jedina briga.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Označava neočekivan i neplaniran uticaj, ali koji velikom snagom upliviše na stvar o kojoj se radi. To je činilac koji, ukoliko se ispravno upotrebi, može da izmeni situaciju u korist pitača. Karta ukazuje da će morati da se donese važna odluka ili napravi važan izbor. Ako ova karta dobro stoji

(između dve srećne karte) onda će biti doneta mudra odluka i istrajnost će biti nagrađena. Ako stoji loše, tada upozorava da preći opasnost. Budala takođe može da označi neposredan početak novog ciklusa sudbine, a može da se odnosi i na tip ličnosti — stvaralačkog sanjalicu.

OBRNUTO: Predskazuje krupne probleme proistekle iz lakoumnih, impulsivnih postupaka.

I. ČAROBNJAK ILI MAG

Mlad čovek sa otmenim šeširom širokog talasastog oboda stoji iza stola na kome su poređani različiti instrumenti ili alati. U nekim špilovima to su znakovi garnitura male arkane Tarota — pehar, štap, mač i novčić — dok u drugima nalazimo neobičan izbor obučarskog alata. Karata nosi različite nazive, kao Čarobnjak (ili Mag), Putujući opsenar, Mađioničar ili Obučar.

Možda je prvobitno trebalo da predstavlja putujućeg glumca, zabavljača poput Budale, koji ide iz grada u grad, iz sela u selo, sam ili sa trupom glumaca i muzičara, dajući predstave, proričući sudbinu i prodajući nadri-lekove. Često su ovakvi ljudi, na koje su zvanične vlasti sumnjičavo gledale i koji su živeli neizvesnim životom, bili sredstvo putem koga su se neobična učenja ili jeretičke ideje prenosile iz zemlje u zemlju.

Ovu ličnost, napola šarlatana a napola mudraca, izabrali su tvorci Tarota da stoji na čelu brojem označenih karata. Njoj je dodeljen broj jedan, broj pozitivne akcije, individualnosti i kreativnosti. Čarobnjak je snažan, samouveren, i stoji sam.

Možda se može shvatiti i kao Prometej koji hvata šuplju stabljiku komorača u kojoj će sa neba doneti dar vatre, pošto ga je ukrao od bogova. Lik Prometeja, onako kako je opisan u grčkim mitovima, veoma podseća na Čarobnjaka iz Tarota; on je hitrog uma i lukav, poput bogova Hermesa i Lokija, ili folklornog junaka američkih Indijanaca-Kojota, a takođe je samoveren i jake volje, što se ispoljava u njegovom prkošenju Zevsu.

Psihološki, može se reći da se mit o Prometeju odnosi na doba kada je čovek tek stekao svest o sebi, »ukravši« je od nesvesnog, i tako prisvojio jedan od atributa božanskog.

Učinivši to, on je takođe na sebe uzeo božanske odgovornosti; sada je odgovoran za svoje postupke. Ali, osvojivši svet, on je izgubio iz vida svoju dušu. Svetlost ega nadjačala je nežnije zračenje duha.

Kao što ćemo videti, u ostatku ciklusa Tarota biće prikazane opasnosti i iskušenja sa kojima čovek mora da se suoči u svom dugom traganju za izgubljenim, noseći uz put sa sobom svetlu vatru svesti.

U odnosu na Budalu, Čarobnjak označava prvi stupanj svesnog postojanja, pojavu samosvesti u deteta i početak životnog puta. Njegov prvi zadatak biće da nauči da živi u svojoj okolini; mora naučiti da rukuje svojim elementarnim oružjima — fizičkim čulima — da moćno i suvereno njima upravlja, a tek onda može da krene dalje.

Po tradiciji, Čarobnjak predstavlja adepta koji je sve strane svoga bića, od fizičke do božanstvene, doveo u svesnu ravnotežu i stoga je sposoban da na materijalnom planu manifestuje božansku moć. Skiptar koji je podigao predstavlja plamenu volju kojom drži

u pokornosti Četiri Elementa, simbolično predstavljena sa četiri predmeta koji leže pred njim na žrtveniku — mačem (vazduh), pehar (voda), štap (vatra) i novčić (zemlja).

Simbol nad njegovom glavom (položena osmica) označava prisustvo Svetog duha, što znači da njegovo nadahnuće izvire iz njegovog sopstvenog pravog »ja«, iskre božanstva u njemu. On dela sa vrhunskom sigurnošću jer zna da sve što hoće mora biti u skladu sa Univerzalnom Voljom. On je svesna karika između sveta duha i čovekovog sveta.

Čarobnjakova odeća je bela da bi pokazala njegovu unutarnju čistotu i uravnoteženost; ogrtač i pojas su mu crveni da bi pokazali vatru njegovog smišljenog delanja. Ljiljani oko njegovih nogu simbolizuju njegove težnje, a ruže njegova dostignuća.

On je učitelj koji se pojavljuje kad je učenik spreman, poznavalac mudrosti koji će Budalu uputiti u skrivene puteve duše.

U svetovnom smislu, on je čovek koji koristi svoj um i energiju da bi istražio i preobrazio svet oko sebe, koji nije zadovoljan stvarima onakvim kakve jesu te stoga mora neprestano da traga za značenjem i drugim mogućnostima.

Pošto ne može da prihvati objašnjenja o prirodi i cilju života koja mu se nude, on mora da se trudi da sam otkrije tajne postojanja. U ovom pogledu, on je heroj koji je krenuo u potragu za mudrošću, tragač pred vratima skrivenog hrama.

Obrnut, Čarobnjak postaje Žongler, opsener koji izvodi trikove sa životom i sa uživanjem posmatra dejstvo svoje veštine na niže smrtnike. Cilj njegovog traganja nije mudrost, već moć. Ako uspe da prizove

istinske elementarne sile, onda postaje čarobnjak — oruđe onih demonskih sila kojima je hteo da zagošpodari.

Značenje za proricanje:

USPRAVNO: Ukazuje na snagu volje, ekspanziju ličnosti, spremnost da se rizikuje, inicijativu koja će dovesti do uspeha i pobede. Takođe prilagodljivost i okretnost, diplomatiju i samopouzdanje. Može da ukaže na početak značajnog novog ciklusa u pitačevom životu.

OBRNUTO: Slabost volje, popuštanje nerava, stidljivost i oklevanje koji dovode do novih problema; nesposobnost da se sagleda stvarnost.

II. PRVOSVEŠTENICA

Prvosveštenica, ili Ženski Papa, prikazana je kao mudra žena u raskošnoj odeći sa teškom krunom sličnom papskoj. Na krilu drži knjigu ili svitak pergamenta, a iza njenih leđa visi veo ili zavesa. Na nekim primercima ove karte žena je prikazana kako sedi između dva stuba.

Legenda o Ženskom Papi prvi put se, kako izgleda, pojavila u Evropi pred kraj 12. veka. Otada je postajala sve poznatija da bi u doba reformacije dostigla vrhunac popularnosti.

Prema priči, ona se kao devojka, rodom iz grada Majнца u Nemačkoj, zaljubila u jednog Engleza i, prerušena u dečaka, putovala sa njim najpre u Atinu a zatim u Rim, gde se bavila studijama pod imenom Johanes Angelikus.

Zahvaljujući svom talentu i izvanrednoj sposobnosti, vremenom se, pod imenom Jovan VIII, uzdigla do papske stolice. Kako se veruje, uspešno je vladala od 854. do 856. godine, između papa Lava IV i Benedikta III, ali je na nesreću začela i umrla nedaleko od rimskog Koloseuma dok je, usred jedne svečane procesije, rađala dete.

Ova neobična priča je bez osnova i možda su je neki jeretici sklopili uz pomoć napola zapamćenih paganskih mitova; poznato je da su u Katarskoj i drugim srednjevekovnim sektama žene primane na najviše upravne položaje.

U Tarotskom nizu Prvosveštenici je dodeljen broj dva, koji simbolizuje protivtežu, relativnost, dvojstvo »parova suprotnosti«, koje se razvija iz broja jedan, ili jedinstva. On predstavlja interakciju polova iz koje proističe pojavnost, a u slučaju čoveka predstavlja svest o sopstvenom postojanju kao zasebnog »ja« odvojenog od sveta koji ga okružuje. To je broj vremena nasuprot bezvremenosti, stvaranja nasuprot stvaraoču, mesečine kao odraza nasuprot izvornoj svetlosti sunca.

Shodno ovome, Ženski Papa može se videti kao direktni potomak antičkih prvosveštenica, otelevljevanje mesečevih boginja kombinacije i rađanja.

U nekim špilovima Tarota, Prvosveštenica podseća na egipatsku boginju Isis ili na mesečevo božanstvo Hator. Boginja Hator bila je vodič u tajanstvenu zemlju, zemlju mrtvih i otuda njen naziv Kraljica Zapada. Ona je bila zaštitnik mrtvih i umirućih. U velikom hramu boginje Hator u Denderi pronađen je kovčeg posvećen psu-zvezdi Sotisu (ili Sirijusu) a pas je u mitologiji takođe vodič u zemlju mrtvih. Zanim-

ljivo je da jedan od ezoteričkih naziva za Prvosveštenicu glasi »Sveštenica Srebrne Zvezde«.

Rečeno je da ona predstavlja »veliku žensku snagu koja vlada samim izvorima života, sakuplja u sebe sve energetske sile i tu ih čuva dok ne dođe vreme da ih oslobodi«. Zbog toga na crtežu sedi između stubova pozitivne i negativne sile na kojima je zasnovan svemir, upijajući i ujedinjujući suprotne energije.

Ona je pasivna veza između fizičkog i duhovnog plana; kroz nju se, rečeno je, bog može ostvariti u čovekovom srcu, i otuda joj naziv »Unutarnja slava«.

Pošto se samo intuicijom mogu čuti neizgovorene reči posvećenja, prvi Budalin zadatak je da nauči tajni jezik Prvosveštenice kako bi kasnije mogao da pročita reči u njenoj knjizi mudrosti. Knjiga ili svitak koji ona drži na krilu sadrži tajne skrivenog hrama čiji je ona čuvar.

Kabalistički jezik je naziva imenom Šekinah, Unutarnjom Slavom koja silazi da poput sunca ograne hram kada dva stuba dospeju u savršenu ravnotežu; ona je vidljiv odraz božanskog zračenja koje nijedan čovek ne može da vidi a da preživi. Kao takva, ona je donosilac nadahnuća i izvor sveg intuitivnog znanja, kanal kroz koji se božansko manifestuje na zemlji.

Psihološki, ona simbolizuje jedan od mostova koji povezuju stubove-blizance svesnog i nesvesnog duha, inspirator je snova i vizija koje otkrivaju produžetak života van granica svesti.

Veo iza nje skriva vrata koja vode u unutarnje svetove psihe; on dopušta ulaz svesnom duhu i omogućuje izlaz snagama nesvenog kako bi se manifestovale. Dve sile — stvaralačko nadahnuće i intuitivno

otkriće — mogu da protiču samo kada je ovaj put otvoren.

Žena na ovoj karti otkriva se pripremljenima kao Gospodarica Svetlosti koja svojim nežnim mesečevim zračenjem osvetljava skriveni put i slobodno pruža svoje starešinstvo i zaštitu. U ovom slučaju, ona je Božansko Nadahnuće — Sofija, gnostička boginja mudrosti.

Prvosveštenica se takođe može posmatrati kao jedan od vidova ženskog elementa u muškarcu, Anime. To je prasluka sadržana u muškom nesvesnom koja ne predstavlja nijednu određenu ženu ali koju će čovek tokom života projektovati na nekoliko žena, dajući im tako privremeno magičnu moć koja može ili da nadahne ili da odvede u propast.

Negativni aspekt ove slike očituje se kada ne prepoznamo ili pogrešno shvatimo postojanje i snagu ženskog elementa u sebi. U ovom ruhu, Boginja Mudrosti postaje *f e m m e f a t a l e*; Hekata — (Kraljica Tamne Strane Meseca), Lilit — (Gospodarica Demona), tkalja opsena koja uništava svoje ljubavnike.

Značenje za proricanje:

USPRAVNO: Otkrivanje nepoznatih činjenica koje će doneti snagu i uliti nadu. Intuitivan uvid u probleme koji će ukazati na nova rešenja. Ova karta može da predskaže i uticaj mudre ili nadahnute žene. Za umetnika ili inovatora, ona predstavlja izvor stvaralačkog dara.

OBRNUTO: Upozorava na teškoće proistekle iz emocionalne nestabilnosti. Kod muškarca može da simbolizuje loš uticaj neke žene čiji je emocionalni rob.

Takođe predskazuje probleme usled nedovoljnog predviđanja ili ustručavanja da se posluša razuman savet.

III. CARICA

Ovde vidimo dostojanstvenu ženu koja sedi u prirodi. Na glavi joj je kruna, a u jednoj ruci drži žezlo. Vidi se i štitić ukrašen crtežom orla. Ponegde ga žena drži obgrljen jednom rukom, a na drugim kartama on počiva kraj njenih nogu. Žena deluje mirno i zadovoljno.

Nije poznato da li ova slika sadrži neke istorijske aluzije, mada je moguće da je zamišljena po ugledu na jednu od čuvenih vizantijskih carica, ili neku od pripadnica dinastije Hoenštaufena koja je snažno uticala na tok srednjovekovne istorije.

Carici je dodeljen broj tri, broj sinteze i harmonije. On predstavlja rasplet napetosti stvorene dejstvom kroz rođenje trećeg, ujedinjujućeg principa.

Tri je stoga broj rođenja deteta, novog života, oplodavanja i materijalne produktivnosti. Dok broj dva označava vremenski raspon između prošlosti i budućnosti, broj tri dodaje tome dimenziju prostora, simbolizujući stvaranje pojavnih oblika u vremenu.

Carica je velika Boginja — Majka, izvor svega što živi. Ona otevljuje preobilne kreativne snage prirode, zajedno sa dobroćudnom ženskom mudrošću Kraljice Života. Njena pažnja posvećena je iz osnove fizičkom planu. Ona je vladar zemaljskog raja i svojom bremenitom pojavom otkriva svoju ulogu zaštitnika rađanja i materinstva.

Ona je potomak boginja zemlje kao što su grčka Demetra i sumerska Ištar (Astarot), božanstva koja su možda prethodila muški opredeljenim panteonima Klasičnog sveta. One su bile zaštitnice mističnih kultura poput Eleuzijskog, u kome su se pred posvećenima igrale svete drame smrti i obnavljanja života. Eleuzijski kult slavio je mit boginje žita Demetre i njene kćeri Persefone, koja je kao nevesta Hada ili Plutona odvedena u podzemni svet, pa joj je dopušteno da samo osam meseci godišnje boravi u gornjoj sferi da bi leto moglo da se vrati i život nastavi.

Demetra i Persefona bile su boginje života i smrti, te se mogu uporediti sa slikama Carice i Prvosveštenice u Tarotu — svetlom i mračnom stranom stvaranja.

Caričina moć je pasivna, ženska — ne aktivna intelektualna kontrola kakvu ima Carobnjak. Njeno oružje su osećanja, a ne misao.

U duhovnom smislu, ona predstavlja veru koja proističe iz ugodnosti materijalnog sveta i osećanja poštovanja prema delima prirode. Ona donosi duhovno buđenje kroz predavanje fizičkom radu i stvaranju i, poput Prvosveštenice, služi kao jedan od puteva u dublje slojeve spoznaje.

Ovaj vid Carice označava štit sa crtežom orla. Orao simbolizuje dušu ustoličenu u prirodi.

Ovde tragač za mudrošću nailazi na drugu probu. On mora naučiti da u zemaljskim stvarima razaznaje tvorevine neba, i shvatati da materijalni svemir nije ništa manje nego sjajna odora božanstva.

Na svetovnom planu, ona predstavlja osećanje. Uloga osećanja u ovom smislu odnosi se na vrstu prosuđivanja — ne suda kao zaključka stvorenog mi-

saonim procesom, već pre intuitivnog razvrstavanja i pridavanja vrednosti stvarima. Ova sposobnost je, uopšte uzet, mnogo razvijenija u žena nego u muškaraca, mada je i neki muškarci ispoljavaju u veoma razvijenom obliku.

Carica je uzvišen osećajni tip koji vlada svojom složenom carevinom pomoću delikatno uravnoteženog rasuđivanja zasnovanog na osećaju vrednosti. Žena koja ima razvijena osećanja iskazuje to na sličan način; ona je dobra, saosećajna majka, odana dobrobiti svoje porodice, topao je i koristan član zajednice. Ume da se ophodi prema ljudima i iz njih izvuče najbolje, a otkriva i duboko razumevanje za njihove probleme i teškoće.

Carica se može takođe manifestovati kroz muški pol. Ako se njenim darovima dopusti da obogate svesni duh poput plodova roga izobilja, ona se pokazuje kao lepa gospođa koja inspiriše svoje obožavaoce odanošću njenom idealu, ili njena slika podstiče u muškim srcima viteške misli.

Kao i kod Prvosveštenice, negativni vid Carice najčešće se ispoljava kod muškog pola. Mladi čovek stiće prvo iskustvo o ženama kroz ličnost svoje majke i njoj pridaje sve attribute Carice. U nekim slučajevima, ova prvobitna projekcija je tako snažna da ostaje da se provlači kroz život, bojeći i izobličujući sve kasnije odnose sa ženama i zatvarajući duh u emocionalnu ludačku košulju koja ometa njen pravilan razvoj. U ovom slučaju, Carica postaje Kali, mračna boginja koja jede sopstvenu decu.

Značenja za pronicanje:

USPRAVNO: Plodnost, izobilje, materinstvo. Pokazuje domaću stabilnost, saosećajno poštenje, mate-

rinsku brigu i zaštitu, utehu ili nadahnuće stečeno kroz kontakt sa prirodom, Ohrabrenje i osećaj sigurnosti dobijene kroz čulno zadovoljstvo. Takođe predstavlja simbol rasta; stvaranje čvrste osnove za budući napredak.

OBRNUTO: Potresi u kući, tiranija ili preterano zaštitnički stav majke. Neplodnost ili neželjena trudnoća. Osećanje svemira kao bezličnog ili nenaklonjenog. Psihičko otuđenje. Siromaštvo.

IV. CAR

Car je prikazan kako sedi na prestolu u prirodi. Nosi krunu, a u nekim špilovima Tarota i oklop. U ruci drži žezlo, a na štitu kraj njega, ili urezan na prestolu, je orao.

Ova karta označena je brojem četiri. Četiri je broj konkretne organizacije, »četvorougao« logike svetovnih zakona. On označava razum, snagu volje i čovečanstvo na zemlji.

Car je suprug Caričin. On takođe predstavlja kreaciju, ali kreaciju voljnu a ne osećajnu. On ne simbolizuje ljubav već moć.

Mitološki, on je izdanak očinskih likova kakav je grčki bog Uran, gospodar neba koji je u odnosu sa svojom suprugom Majkom Zemljom ujedinio dve polovine kosmičkog jajeta i iz haosa stvorio svemir.

On je simbol ratničkih patrijarhalnih društava koja su zamenila primitivne zemljoradničke kulture Velike Majke.

Istorijski se može povezati sa vizantijskim carevima, ili carem Fridrihom II iz loze Hoenštaufena koji je bio jedna od istaknutih ličnosti u Evropi prve polovine 13. veka.

Žezlo koje drži simbol je njegove muške moći, stvaralačke energije kojom gradi i održava svoju carevinu. Zlatna kugla pokazuje njegovo racionalno razumevanje zakona fizičkog plana, koje mu omogućuje da organizuje svet oko sebe i formuliše zakone po kojima će drugi ljudi živeti. Četvrtasti presto na kome sedi predstavlja njegovu vladavinu nad grubom silom i neorganizovanom materijom.

Car nosi tešku krunu kao obeležje svoje svetovne vlasti i pobede na materijalnom planu, ali ogoljeni pejzaž oko njega naglašava neplodnost muškog sveta zasnovanog samo na moći, lišenog nežnijih ženskih vrlina čiji primer predstavlja Carica.

Značenje Cara u duhovnom smislu pokazuje figura urezana na njegovom štitu ili prestolu. Kaže se da orao simbolizuje čovekovu dušu pročišćenu disciplinom i kontrolisanom snagom volje. Samo probijanjem kroz životne nedaće i trijumfom nad okolnostima može duh da dostigne slobodu.

U svetovnom smislu, Car je onaj ko je inteligentnom upotrebom sopstvenih sposobnosti pobedio fizička ograničenja. Ovladao je svetom oko sebe neprestanim naporom i neumornom istrajnošću. Sve svoje odluke on zasniva na onome što mu čula govore; svako iskustvo posmatra površinski i u velikoj meri je proizvod svoje sredine.

Njegovo veliko oslanjanje na opipljive činjenice i odmeren način postupanja sa njima čine ga žižom opšte divljenja; smatra se da je on razumna i zadivljujuće uravnotežena ličnost u koju se može uzdati da će učiniti pravu stvar u pravo vreme.

Ali, mozak nasumce prima čulne utiske i važnost koja će se jednom utisku pridati u datom trenutku

zavisi od mnogo činilaca. Stoga Car u velikoj meri deluje na osnovu trenutnih impulsa i lako biva lišen svoje dubine čim se od njega zahteva da se pozabavi širim pitanjima koja zahtevaju suptilnije sposobnosti.

Kao što muško dete pridaje svojoj majci attribute Carice, tako i žensko dete često u svom ocu vidi Cara, kao i majčina, i slika oca je neizmerno snažna predstava i može da utiče na čitav život žene. Mnoge žene čitavog života čine stvari za koje misle da bi ih otac odobrio, izražavaju mišljenja koja bi otac izrazio i sve to pripisuju »prostom zdravom razumu!«.

Car kao očinska figura ipak ima i pozitivnu stranu: on može da na ženu prenese neke od moćnih muških kvaliteta neophodnih u životnoj borbi — snažnu volju, hrabrost i neustrašivost. Sa jedne strane, on može da bude nemilosrdni tlačitelj, a sa druge — moćni saveznik. Ali, treba se oslanjati na njegovu snagu, a ne na rasuđivanje.

Značenja za pronicanje:

USPRAVNO: Snaga volje, samokontrola, osvajanje, autoritet i ambicija. Znanje stečeno iskustvom, stvaralačka energija, snaga, sve muževne osobine. Velika ličnost koja bi mogla pitaču da stavi svoj uticaj na raspolaganje.

OBRNUTO: Nezrelost ili slabost, poniznost prema onima na vlasti, gubitak uticajnog položaja, neostvarenje ambicije.

V. PAPA

Prikazana je figura pape u odeždi i sa krunom. On jednom rukom blagosilja dvojicu sveštenika sa

tonzurama koji kleče pred njim, a u drugoj drži trostruki krst. Iza njega su dva stuba. Dva sveštenika ili imaju tonzure ili nose okrugle šešire širokog oboda. U nekim špilovima Papa ima bradu, a u drugim je glatko izbrijan.

Papa je u srednjem veku svakako bio obična pojava, ali su tvorci crteža u Tarotu sigurno morali rizikovati uzevši sebi slobodu da ga prikažu na jednoj od karata, osim ako je špil stvoren u doba kada u Italiji nije bilo papstva.

Kada su 1302. godine snage francuskog kralja Filipa IV zarobile u Ananiju papu Bonifacija VIII, papaska stolica bila je premeštena u Avinjon, gde je ostala do 1378. godine.

Da li figura prikazana na karti predstavlja nekog određenog papu — možda sećanje na čuvenog Inocentija III, čiji je pontifikat trajao od 1198. do 1216, i čiji je savez sa nemačkim carem Fridrihom II urodio nekim izuzetnim političkim uspesima — ili je jednostavno simbol crkvene vlasti, pa čak možda i oprezno zamaskiran nehrišćanski sveštenik? Identitet Pape iz Tarota nikada nije utvrđen, mada ova poslednja mogućnost izgleda najverovatnija.

Na sigurnijem smo tlu u razmatranju simboličnog značenja Pape. U tarotskom nizu dodeljen mu je broj pet, broj duhovne inspiracije, stvaralačke misli, moralnog zakona i intelektualne sinteze. On predstavlja »zaokruženje« života, tačku u kojoj se susreću četiri strane sveta koje odlikuju prostornu organizaciju.

Upravo kao što je Car suprug Caričin, Papa je muška paralela Prvosveštenice. Poput rimokatoličkog Pontifa, na koga pojavom podseća, on je božji predstavnik na zemlji, pastir koji poseduje ključeve što

će njegovom stadu otvoriti vrata Neba i Pakla. Naziv Pontif potiče od latinskog *pontifex*, što znači »građitelj mosta«, a Papa iz Tarota je četvrti veliki most koji povezuje spoljni svet čula sa unutarnjim svetom duha.

On je zastupnik pravoverne religije prihvaćenog zakona društvenog ophođenja. Stubovi iza njega su potpora crkvene ustanove čiji je on čuvar i predstavnik. Svoj narod na zemlji on poučava o onome što leži izvan njenih granica. Njegovo učenje je praktično i razumno, a njegovo poštenje prikazano je time što nosi rukavice.

Sledeće Jungove reči mogu se podesno primeniti na ovu ličnost iz Tarota: »On je izvestilački duh koji samjalicu upućuje u značenje života i tumači njegove tajne u skladu sa starim učenjima«. On je prenosilac tradicionalne mudrosti«.

Trostruka zlatna kruna koju nosi, simbol je njegove mudrosti i razumevanja fizičke, emocionalne i mentalne sfere. Žezlo sa kukom koje se pojavljuje u nekim špilovima znak je njegovog crkvenog autoriteta — on je duhovni mentor, ili Dobri Pastir. Sveštenici koji kleče pred njegovim nogama da bi primili blagoslov i pouku, predstavljaju kontemplaciju i aktivnost.

Papina sposobnost dubokog razmišljanja u stanju je da urodi svežim idejama i originalnim uvidima, mada oni ostaju strogo u granicama tradicije. Kroz njegovo nadahnuće spone između čoveka i boga se stalno obnavljaju i ponovo tumače, te tako svako doba biva usmereno sveže obojenim putokazima.

Tumačen svetovno, Papa predstavlja čoveka koji voli da njegov svet bude čist, uređen i precizno od-

ređen. On živi svoj život prema brižljivo izrađenoj formuli i iz sveg srca se gnuša onih koji lutaju unakolo bez jasnog cilja pred sobom.

Sklon je da misli da je ono što je ispravno za njega ispravno za sve, i oseća kao svoju dužnost da im na to ukaže. Zbog ovog stava moralne superiornosti ponekad je s njim nemoguće živeti. U njegovoj filozofiji može biti mnogo dobrog i naprednog, ali mu može nedostojati topline, spontanosti i proste čovečnosti.

U tom negativnom vidu, Papa takođe može da bude intelektualni ugnjetač, lovac na jeresi i odstupanja od prihvaćene dogme. I obrnuto, može sam postati učitelj lažnih doktrina, koji podstiče sujeverje i strah od nepoznatog.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Dobar savet, uputstvo, izlaganje ili pouka. Darodavac mudrosti ili prosvetljenja, otkrivač skrivenog. Sloboda putem znanja, pomoć kroz nadahnuće, uteha u religiji.

OBRNUTO: Dezinformacija, zlonamerno tumačenje, iskrivljenje istine, moć stečena uskraćivanjem informacije. Klevetanje, propaganda. Loš savet.

VI. LJUBAVNICI

Ovde vidimo mladića između dveju žena. Svaka od žena kao da pokušava da ga privuče sebi, ali on stoji neodlučan. Iznad njih leti krilati Kupidon sa uperenom strelom.

Legenda o Kupidonu i Psihi data u Apulejevom »Zlatnom Magarcu« veoma se pročula u srednjem

veku uglavnom kroz Bokačove (1313—1375) spise. Stoga ne iznenađuje da je Kupidon prikazan u Tarotu.

Ovo punačko krilato dete iz sentimentalne legende potomak je ranog grčkog boga Erosa, zaštitnika moći razmnožavanja u svemiru. Bog ljubavi nije prvobitno bio zaštitnik romantičnog uživanja već neukrotive kosmičke snage, iskonske potrebe stvaranja reda iz haosa, oruđe sudbine.

Njegovo prisustvo na karti Tarota Ljubavnici otkriva da je u toku rešavanje sudbonosnog konflikta. Ova karta je šesta po redu u nizu, a šest, kao i dva, je broj koji označava napetost i ambivalenciju. Tradicionalno se povezuje sa šest dana stvaranja zabeleženih u Knjizi postanja, i stoga je takođe povezan sa idejama napretka i evolucije.

Ljubavnici simbolišu prvu odluku koju čovek na svom životnom putu mora doneti bez tuđe pomoći. Mladić je zapao u dilemu izbora između odanosti svojoj majci i želje za svojom ljubljenom, između tradicionalnog autoriteta i nezavisne akcije. Ovo je važna faza u razvoju ličnosti; faza u kojoj ličnost postaje celina odvojena od svog poretka.

Karta sadrži jednu protivrečnost. Samo uzmicanjem uticaja i autoriteta majke može se potraga nastaviti i nazjad steći blago koje je tako teško dostići — besmrtnost. Ali, postizanjem nezavisnosti, ličnost takođe najzad gubi nezavisnost; pošto je osvojilo svoj život, pred njim se istovremeno ukazuje perspektiva smrti.

Govoreći psihološki, Eros pruža moć povezivanja suprotnih principa, i to na način koji ih ne samo dovodi u sklad već takođe stvara celinu koja prevazilazi svoje delove. Sintetizujuća moć Erosa izgladuje nesklad

i protivrečnosti među ljubavnicima i otvara put njihovom kasnijem sjedinjenju.

On je ovde prikazan u trenutku pre nego što će otpustiti strelu, strelu ljubavnog sjedinjenja, takođe koplje koje nanosi smrtnu ranu. Ona daje novi život, a na njegovom kraju donosi smrt.

Malo svetovnije tumačena, devojka predstavlja put ka spoljnoj aktivnosti, u kojoj samopouzdanje, prednost i svest o cilju osnažuju putnika i pomažu mu da prokrci stazu kroz čestar sumnji i strahova što ga okružuje.

Starija žena stoga predstavlja lakši izbor — zavisnost od poznatog i učvršćenog autoriteta koji je spreman da preuzme odgovornost radi dobrobiti svog podanika. Ona pruža ugodnost i sigurnost utvrđenog životnog puta, a za uzvrat traži odanost i poslušnost.

Tragač je stigao do tačke na kojoj vidi da se dva puta ne poklapaju. On nevoljno prihvata potrebu da jedan žrtvuje kako bi upoznao drugi. Njegova odluka više se ne može odlagati.

On nije svestan da se njegovo Više Ja upravo sprema da ga izbavi iz dileme: Eros, njegov Sveti anđeo čuvar, odapinje strelu božanske promisli i čini umesto njega izbor.

Eros je oteľovljenje sudbine, a mladi čovek još nije dostigao stupanj na kome će svoju sudbinu kontrolisati. On je proizvod svoje prošlosti i sile koje su uobličile njegovu prošlost odlučice o toku njegove budućnosti. Koji god put da izabere, biće za njega u ovom trenutku ispravan.

Negativni vid ove karte otkriva neurotičara koji usled straha od nezavisnog života, i možda podsvesno straha od smrti, nije u stanju da se odrekne Majke.

U svetlu životnog puta, on je pao na prvoj preponi i njegov napredak je završen. Samo ga stagnacija očekuje.

Obrnuta, ova karta označava onoga ko se koleba između dva rešenja, i ko usled nesposobnosti donošenja odluke izbegava da načini izbor sve dok ga okolnosti — fizičke ili psihološke — ne gurnu na jedan ili drugi put. U međuvremenu, on gubi vreme i energiju uzaludno tražeći kompromis, nesposoban da se odrekne nijedne od privlačnih mogućnosti koje leže pred njim.

Značenja za pronicanje:

USPRAVNO: Trenutak izbora čiji je ishod od ključne važnosti. Savetuje se uzdanje pre u intuiciju nego u razum, pre u nadahnuće nego u misao. Karta može da ukaže na bljesak spoznaje koja rešava naizgled nerazmrsiv problem; takođe i moralni izbor čiji ishod zavisi od integriteta i zrelosti osobe koja ga vrši.

OBRNUTO: Opasnost moralnog propadanja, snažno iskušenje na putu. Nesposobnost da se napravi važan izbor zbog želje da se poseduje najbolji od svetova.

VII. KOČIJA

Ova karta prikazuje mladog čoveka u vožnji bogato ukrašenom kočijom koju vuku dva konja. On nosi krunu i oklop i drži žezlo. Odaje utisak moći i samopouzdanja.

Ova figura nema očiglednog mitološkog predsedana, mada je simbolički možda srodna bogu Heliosu

koji jaše u sunčevim kočijama ili Apolonu, zaštitniku života, svetlosti i lekarstva. Apolon je kao bog bio simbol samodiscipline, morala i zakonske vlasti, a njegovi sveštenici u Delfima propovedali su: »Upoznaj sebe«.

U tarotskom nizu, kočijašu je dodeljen broj sedam, neparan broj koji označava jedinstvo u složenosti. Ovo je broj od dalekosežnog simboličkog značaja: sedam klasičnih planeta, sedam vrlina i sedam grehova, sedam doba čovekovih, sedam dana u nedelji, sedam pečata na Knjizi otkrovenja. On nastaje kao zbir brojeva tri i četiri, te se krunisani čovek u kočiji može videti kao kraljevski izdanak Carice (karta III) i Cara (karta IV).

Sedam je broj napretka, samoiskazivanja i samostalne akcije. U svetlosti tarotskog niza, Kočija prikazuje čoveka koji je načinio pravilan izbor kada se suočio sa dilemom prikazanom na prethodnoj karti — Ljubavnicima. On je sa uspehom preneo pažnju sa majke na svoju voljenu, i stoga njime ne dominira sopstvena psihička energija, već je on kontroliše.

Ova osnovna psihička energija, ili libido, često je simbolično predstavljena konjem; tako vidimo da je kočijaš zauzdao svoje životinjske nagone i oni ga sada bez napora vode putem. Pošto je potpuno ovladao svojim životinjama, nisu mu potrebne uzde da bi ih usmeravao.

Ovaj ratnik u četvrtastoj kočiji predstavlja ličnost koja glatko klizi životnim putem, sigurna u oklopu svoje Persone.

U stara vremena, naziv »persona« davao se masci koju je stavljao glumac. U savremenom psihološkom

rečniku ona takođe predstavlja masku — privid u koji se odeva Ego.

Svako već veoma rano nauči da u životu igra neku ulogu; postepeno zauzimamo mesto u društvu koje odgovara našoj ličnosti onako kako je vidimo. Prihvatajući odevanje i manire onih kojima se divimo, pokušavamo da se drugima prikažemo onakvim kakvim bismo želeli da nas vide.

Malo dete brzo nauči kakvo ponašanje od njega stariji očekuju i shodno tome reaguje. Kako dete raste, pukotine u njegovoj tek skiciranoj Personi se brzo popunjavaju i ono je, ako sve ide kako treba, u doba punoletstva već opremljeno solidnim i podesnim psihološkim oklopom.

Neki ljudi nemaju podesnu ili celovitu personu i u njihovom prisustvu se nekako osećamo neprijatno. Nikada tačno ne znamo kako će postupiti ili šta će sledeće reći, zbog čega nam je teže da očuvamo sopstvenu masku, koja čvrsto stoji u velikoj meri zahvaljujući postojanosti društvene strukture koja nas okružuje. To je jedan od negativnih vidova Kočije.

Drugi je opasnost da maska postane pretesna ili suviše kruta, te sputava razvoj ličnosti i eventualno navodi ego da se poistoveti sa svojom personom, zaboravljajući da je ona samo maska koja se nosi iz potrebe. Ovakva identifikacija je još jedna klopka koja može putovanje da privede preranom kraju.

Polumeseci na kočijaševim ramenima pokazuju da je ovladao promenljivom plimom i osekom mesečevih (subjektivnih) snaga u sebi, dok zlatan oklop predstavlja zaštitu od sunčevih (objektivnih) snaga oko njega. U nekim špilovima na njegovoj kruni je peto-

kraka zvezda, simbol psihičke ravnoteže, dok žezlo predstavlja moć njegove nesalomljive volje.

U materijalnom svetu, kočijaš je onaj ko je naučio da kontroliše svoje telesne funkcije i sve svoje sposobnosti usredsredi na jedan jedini cilj. Zahvaljujući koncentrisanoj upotrebi svog obučenog uma i svom disciplinovanom telu, on sa pouzdanjem prelazi preko prepreka koje mu postavljaju okolnosti i sam sebi određuje put. Praktično razumevanje zakona koji vladaju u društvu daje mu mogućnost da ih upotrebi u svoju korist.

Obrnut, on je moćan i bogat čovek koji svoja materijalna sredstva koristi da bi nemilosrdno pregazio one koji se suprotstavljaju njegovim grandioznim planovima. On može verovati da je idealist, ali je sila jedini njegov odgovor onima koji dovode u sumnju njegove ciljeve.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Uspeh, trijumf nad preprekama koje život postavlja. Sigurno napredovanje, pobeda izvojevana ličnim naporom, trijumf inicijativa, a ne uspeh koji je nasleđen ili je proizvod bogatstva.

OBRNUTO: Čovek koji nemilosrdno gazi druge. Drsko nasilništvo, neosvrtnje na prava drugih, ego-centričnost, bezobzirnost.

VIII. PRAVDA

Ovde vidimo ozbiljnu ženu na prestolu koja u desnoj ruci drži uspravljen mač, a u levoj terazije. Na glavi nosi raskošnu krunu.

Konvencionalna figura Pravde, ovde prikazana, dobro je poznata. Ona je jedna od četiri vrline koje se često pojavljuju u srednjevekovnoj umetnosti. Ostale tri su Umerenost, Hrabrost i Mudrost. U tarotskom nizu Pravdi je dodeljen broj osam.

Ovaj broj Grci su smatrali brojem pravde zbog toga što predstavlja zbir dva jednaka parna broja i stoga sugerira ravnotežu i jednakost. Takođe, zbog svog oblika, arapski broj osam simbol je večnosti, savršenosti i, stoga, delovanja sudbine. Za osmostranu geometrijsku sliku oktagon smatralo se da stoji na pola puta između kvadrata, simbola prostorno-vremenskog stava, i kruga, simbola večnosti. On je stoga tačka ravnoteže između spoljnjeg sveta tela i unutrašnjeg kraljevstva duha.

Ovo pruža ključ za značenje tarotske karte Pravda. Ona prikazuje naredni stupanj u životu ličnosti. Čovek je dostigao zrelost, našao mesto u svetu i stvorio sigurne okolnosti pod kojima će brinuti o svojoj porodici. On je »čovek sveta« koji je požnjeo plodove svojih ranijih napora u vidu dobrobiti i društvenog položaja. Njegovi rani snovi ispunili su se u najvećem mogućem stepenu; dostigao je vrhunac uspeha.

Ali, u trenutku trijumfa, on oseća da sve nije kako bi trebalo da bude. Osvrćući se na svoj protekli život on opaža osećanje nezadovoljstva, osećanje praznine — gotovo kao da je čitavom njegovom ranijem životu nedostajao neki osnovni sastojak.

Ovakva osećanja nedostatka ili čak krivice obično se manifestuju u zreлом dobu, kada telo počinje vr̄dno da stari i izvesnost smrti postaje konkretna.

Pravda je glas savesti, glas unutrašnjeg bića koji ukazuje na to da su do sada zadovoljavane potrebe i

aspiracije svesnog duha, ega, dok su nesvesne potrebe velikim delom ostale zanemarene. Došlo je vreme kada se mora uspostaviti ravnoteža, i da bi se pravda zadovoljila, život mora krenuti sasvim drugim smerom.

Ako se potiskuju nesvesne potrebe, svestan duh ili postaje površan i juri za detinjastim ciljevima, ili zapada u duboku potištenost.

Samo ako prihvati izazov druge polovine života onako željno kako je prihvatila prvu, samo neustrašivim pogledom unapred, umesto čežnjivog osvrtnja za sobom, može ličnost izbeći mač Pravde.

Sa ovim izazovom nije se lako suočiti; prepreke i opasnosti unutarnjeg duhovnog puta jednake su, ako ne i veće, onima na spoljnjem, svetovnom putu.

U svetovnom smislu, Pravda poučava o tome da svi moramo slediti ritam svemira, ili ćemo stalno biti odbacivani natrag kao plivač koji se bori protiv struje. Nepoznavanje zakona nije ništa bolji izgovor na Dvoru Života nego na ljudskom dvoru — zakoni se moraju proučavati i slušati da bi se izbegle kazne za njihovo krštenje.

Negativni vid Pravde otkriva opasnosti koje mogu da iskrnsu ako se zakon pogrešno ili suviše kruto primeni. Sprovođenje »slova zakona« je ljudska greška koja je dovela do mnoge nepravde. Kada se nađe u ljudskim rukama, mač Pravde često zakloni njene terazije i vrline milosrđa se lako zaboravlja.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Čin donošenja suda. Prosuđivanje, sporazumi sklopljeni putem pregovora, odbrana istine i integriteta. Ovo može biti i karta nade i karta straha, zavisno od moralnog položaja pitača.

OBRNUTO: Nepravda, nepravedan sud, pristranost, predrasuda. Pravne začkoljice koje usporavaju sprovođenje zakona. Složeni i skupi sudski procesi.

IX. PUSTINJAK

Jedan starac sporo napreduje mračnom i kame-nitom stazom. Odeća mu liči na monašku. Put pred njim slabo je osvetljen fenjerom koji nosi u desnoj ruci i koji je njegovim rukavom zaklonjen od vetra. U levoj ruci drži štap oko koga je u nekim špilovima obavijena zmija. Mada njegov plašt ima kapuljaču, ona je spuštена i pustinjač je golglav.

Ova karta je deveta po redu u tarotskom nizu. Broj devet je simbolički značajan zbog toga što je poslednji od jednocifrenih; posle njega vraćamo se broju jedan ili jedinstvu. Pustinjač, prema tome, označava poslednji stupanj u prvoj polovini tarotskog puta.

Na neki način, ova karta je srodna Budali. Ovde tragač ponovo kreće na prvu etapu puta, sam i gotovo bez ičega da ga vodi i podržava. Ali, on je predstavljen kao usamljeni starac, pustinjač, koji s naporom pešači mračnom i usamljenom stazom, a ne kao dete koje veselo skakuće kroz predeo obasjan jutarnjim suncem.

Prvi deo životnog traganja, okretanje ka svetu, Sunčeva faza, zaključen je i terazije Pravde pretežno je ka drugom delu potrage, okretanju unutra. Mesečevom svetu nesvesnog.

Pustinjač je poslušao glas Pravde, sopstvene sa-vesti, i počeo je da traži odgovore na pitanja koja ga more. On zna da mu je data dužnost i da neće moći

da predahne dok ne ispuni svoje obaveze. Ali, put pred njim je mračan, a on ima samo svetlost intuicije da mu pomogne u nalaženju pravog puta. Sve bogatstvo i mudrost spoljnog sveta ne mogu mu sada pomoći, i tako on ide napred kroz noć u jednostavnoj odeći i samo sa štapom da se na njega osloni. Zmija obavijena oko štapa simbolizuje njegovu urođenu zalihu nesvesne mudrosti koja će mu pomoći da savlada predstojeće prepreke.

Jung je rekao: »Usamljivanje po pravilu na neki tajanstven način dovodi do oživljavanja psihičke atmosfere, u smislu naknade za gubitak kontakta sa drugim ljudima. Ono prouzrokuje aktiviranje nesvesnog, a to dovodi do nečeg nalik na opsene i priviđenja koja opsedaju usamljene pustinske lutalice, pomorce i svece... Kao zamena za normalnu živu okolinu, rađa se iluzija stvarnosti u kojoj, umesto ljudi, oko lete jezive utvarne senke!«.

Za upuštanje u takvu avanturu potrebna je prilična hrabrost jer se napuštanjem konvencionalnih vrednosti za ljubav onog što nalaže unutrašnje biće, čovek odvaja od udobnosti i shvatanja društva kako bi krenuo usamljenim putem čiji kraj ne zna. Pustinjač ilustruje krizu volje koju mora preživeti i prevazići svako ko hoće da napreduje dalje od društvenih međa.

Nasuprot tome, svest o svesti je njegov prvi pogled bačen na Unutarnju Svetlost; prvi susret sa blizostavim mističnim Centrom koji leži na kraju njegovog traganja.

Slabašno treperenje unutarnje svetlosti pomaže Pustinjaču da ide svojim putem. To je njegov fenjer, pri čijoj svetlosti on može da razazna mali deo puta

pred sobom i otkrije prepreke i provalije koje mu leže pred nogama.

Životni stupanj koji prikazuje Pustinjak, dobro je opisao filozof Šopenhauer: »Život se može uporediti sa goblenom kome čovek u prvoj polovini života vidi spoljnu stranu, a u drugoj naličje. Naličje nije tako dopadljivo kao lice, ali je poučnije; ono pokazuje na koji su način niti povezane«.

Figura Pustinjaka takođe je moćna psihička slika koja se ponekad pojavljuje u snovima ili vizijama. Ona personifikuje Mudrog starca, učitelja koji ukazuje na nit smisla utkan u prividni kaos života. On osvetljava iskonsku tamu svetlošću više svesti i raste ruje noćne senke.

Negativni vid Pustinjaka prikazuje onoga čiji je duh čvrsto sputan tvrdoglaviim dogmatičnim stavom, nesposoban da prihvati nove koncepcije ili odbaci stare. On je ogrnut plaštom neznanja, a svetlost njegovog višeg ja skrivena je od vetrova promene koji prete njegovom samozadovoljstvu. Štap na koji se oslanja je tada konstrukcija utvrđene doktrine koju nije u stanju da odbaci.

Značenja za promicanje:

USPRAVNO: Ukazuje na potrebu povlačenja od aktivnosti da bi se razmislilo i planiralo. Opomena protiv nestrpljivog pokušaja da se krene napred bez pažljivog planiranja. Pomoć i savet mudrog savetodavca — ovo može biti druga osoba ili glas sopstvenog unutarnjeg ja. Potreba da se deluje polako, da se pronađe pravi put pre daljeg napredovanja. Diskrecija i ćutanje.

OBRNUTO: Odbijanje razumnog saveta. Oslanja nje na sopstvene nedovoljne mogućnosti iako se nudi pomoć. Okretanje leđa ponudama pomoći. Tvrdoglavo odbacivanje mudrosti. Bezrazložna sumnja u motive drugi. Strah od novine.

X. TOČAK SREĆE

Drveni točak sa šest paoka drži se na osovini poduprtoj sa dva stuba. Nad točkom lebdi neobična figura, možda grubo nacrtana aždaja, sa krunom, kri-lima i uzdignutim mačem. Na desnoj strani točka, vučen nagore, visi jedan podjednako čuvan stvor, možda magarac Na levoj strani, strani, u spuštanju, visi nešto što liči na majmuna. U nekim špilovima jedan mali majmun takođe sedi na zemlji i pomoću ručke okreće točak.

Točak je mandala, simbol psihičke celovitosti i unutarnjeg reda.

Pojava Točka sreće na ovom mestu označava da se stiglo u presudnu fazu traganja. Pustinjak se oslobodio društvenih okova i njegova žrtva je nagrađena; iz tame nesvesnog, dok se točak obrće, diže se skrivena strana njegovog bića da ga pozdravi.

Samo otvorenim suočavanjem sa nesvesnim sadržajima oni se mogu izneti na svetlost dana, prepoznati i shvatiti. Samo takvim razumevanjem može se svest prosvetliti i proširiti, kao i odagnati sumnje koje je ranije iznela Pravda.

Za stare Egipćane kinocefalus, ili majmun sa glavom psa, predstavljao je sveto obličje Tota, boga magije i prototip Hermesa, jer se smatrao najvišim

od majmuna i stoga predstavnikom nesvesnih snaga koje prevazilaze svesni duh.

Figura nalik na psa, koja se spušta na točku, može se shvatiti kao »pripitomljeno« ja koje se spušta u dubine, dok je životinja koja se penje »neukroćeno« nesvesno što izlazi na svetlost dana. Majmun koji ponekad sedi u podnožju točka mogao bi da predstavlja libido, to jest pokretačku snagu točka, dok je aždaja nad točkom preobražen lik Pravde koja stoji spremna da odbije svakoga koga sudbina nije pripremila za putovanje u podzemni svet.

Osovina točka je nepokretni mistični Centar okružen zrakastim putevima koji vode ka »ja«. Mada ova karta ne predstavlja krajnji cilj tragačev, sam centar, ona ipak prikazuje razvojni stupanj, koji retko ko dostiže. Dalji put vodi naniže, u kraljevstva noći, u Mesečevu zemlju u kojoj ego nema nikakve vlasti i mora da se povuče pred silama koje nije u stanju da razume.

Tradicionalno tumačenje ove karte kaže da zver koja se spušta na točku predstavlja dušu koja nije evoluirala i silazi u ograničenja materije, simbolički predstavljena majmunom. Figura koja se penje je biće u razvoju. Ono se polagano diže iz materijalnih okova koji ga sputavaju.

Ali, gore je aždaja sa mačem, spremna, kada je duh smrću odvojen od tela, da ga baci natrag na točak koji se vrti, dole u novu inkarnaciju. Najзад, kroz bezbrojne živote, duh stiže do stupnja na kome fizički svemir nema više čemu da ga nauči, te je zaslužio pravo da se uzdigne u više sfere. U ovom trenutku aždaja gubi svoj zastrašujući vid i umesto da ga vrhom mača ponovo baci na put koji vodi naniže, britkom oštricom preseca njegove veze i oslobađa ga.

U svetovnom smislu, točak sreće ukazuje na zakone koji vladaju životom i smrću — na princip promene koji ne dopušta da išta bude postojano, da se išta zgrabi i sa sigurnošću zadrži. Jedina sloboda u odnosu na točak moguća je dok smo na zemlji, ako prihvatimo njegovo kretanje i živimo u skladu s njim.

Negativna strana Točka označava sudbinu onoga ko je sasvim obuzet svojim trenutnim životom i poistovećuje se sa promenljivim izgledom svoje ličnosti. Nesposoban da se izmakne i sagleda postojanje iz šireg ugla, on ostaje lišen znanja koje bi tako mogao da stekne. Nesposoban da uči iz svojih grešaka, on putuje dalje, siguran u sebi da su njegove nevolje samo privremene i da će se rešiti pomoću njegovih napora i sa nešto sreće. On je stalno žrtva onoga što mu sudbina priprema i tako je beznadežno uhvaćen u kolo života i smrti.

Značenja za pronicanje:

USPRAVNO: Početak novog ciklusa u ličnim poslovima. Sudbinski procesi koji se odvijaju kroz vreme. Događaji velikog trenutka na koje se ne može uticati. Dejstvo zakona sreće. Rešavanje problema kroz razvoj okolnosti. Sazrevanje onog što je zasejano — obično zaštitničko znamenje.

OBRNUTO: Okretanje nagore. Neotklonjive protivrečnosti kojima će doći kraj tek kada se točak u vremenu okrene za pun krug. Zatvaranje kruga sreće.

XI. HRABROST

Mlada žena čvrsto drži razjapljene čeljusti moćnog lava koji stoji ispred nje. Na glavi joj je veliki

šešir čudnog oblika a široki plašt joj visi sa ramena Usprkos svom napornom položaju, deluje mirno i spokojno.

Hrabrost je druga od četiri vrline koja se pojavljuje u špilu Tarota. Slika Hrabrosti kao mlade žene u činu obuzdavanja lava poznata je srednjovekovna predstava.

Ova karta označena je brojem jedanaest, drugim od dvocifrenih brojeva. Pošto sledi odmah iza savršenog broja deset, jedanaestica po tradiciji označava povredivost, opasnost i prelaženje granice. Pošto je u arapskoj numeraciji predstavljen dvostrukim brojem jedan, on je sličan broju dva po tome što nagoveštava napetost, suprotstavljanje i borbu za izmirenje protivrečnih kvaliteta.

Sve ove mogućnosti očigledne su na tarotskoj karti.

Prvi prizor, na koji Pustinjak nailazi na svom putu u podzemni svet nesvesnog, je njegova sopstvena senka, izobličeni odraz njega samog. U senci žive svi mračniji vidovi njegovog bića koje njegova ličnost nije bila u stanju da prihvati, vidovi koji su mu dosad davali dokaza o svom postojanju samo u mračnim mislima i nemirnim snovima.

I svestan duh i njegova senka su delovi psihičke celine i dok se oni ne pomire ne može da nastupi dalji razvoj. Mnogi nisu u stanju da se odvaže na suočavanje sa senkom te njene mračne osobine projektuju na spoljni svet. Tek poneko uspe da se probije kroz taj veo samoobmane do neugodnog saznanja da je senka u njemu samom.

U najdrevnijim mitovima koji govore o traganju heroja, heroju je najpre potreban prijatelj, često pri-

mitivni »Divljak« koji će sa njim krenuti u avanturu. Spojeni talenti heroja i njegovog prijatelja potrebni su da bi se izbegle opasnosti puta. Ali, oni najpre moraju da se potuku, jer mogu da krenu zajedno samo ako junak savlada divljaka.

Jung je rekao: »Jastvo se manifestuje u suprotnostima i njihovom sukobu; to je coincidentia oppositorum. Otuda put ka sebi počinje sukobom«.

Ovaj kritični susret naslikan je na tarotskoj karti Hrabrost. Na zadnjoj karti, Točka sreće, videli smo da je smišljeno povlačenje u sebe Pustinjakovo počelo da iz podsvesti izvlači slike u njegovo polje svesti. Ovde je senka — simbolizovana lavom, alhemij-skim simbolom nagonskih snaga — čvrsto savladana od strane tragača, koji je prikazan kao mlada žena da bi se naglasilo da za uspeh nije potrebna strogost već pre nežnost.

Ovaj prizor podseća na biblijsku priču o Samsonu koji ubija lava, u čijem se trupu potom nastanjuje roj pčela. U nekim starim špilovima Tarota Hrabrost je prikazana kao Samson koji davi lava.

Poraz lava predstavlja pomirenje sa nagonskim željama koje oslobađa energije zatvorene u senci i ponovo ujedinjuje svestan duh sa odavno izgubljenim putevima ka unutarnjem središtu.

U svetovnom smislu, Hrabrost predstavlja ličnost koja disciplinom postiže samokontrolu i oslobađa se neprekidnog rasipanja pažnje i promena raspoloženja čije su žrtve obični ljudi. Mlada žena, poput kočijaša sa karte VII, predstavlja snagu — ali pasivnu, unutarnju snagu nepokolebljive namere; ne očevidnu, spoljnu snagu akcije.

U svom negativnom vidu, ona pokazuje svesno suprotstavljanje nagonskim potrebama iz straha da njihova potencijalna snaga ne uništi površinski sloj uljudne konvencije u kojoj se nesiguran duh oseća bezbednim.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Prilika da se planovi sprovedu u delo ako postoji hrabrost za prihvatanje rizika. U moralnom smislu, pobedu nad osnovnim impulsima. Pomirenje sa neprijateljem — u sebi ili izvan sebe.

OBRNUTO: Poraz, predaja pred bezvrednim impulsima, popuštanje nerava usled čega se propušta prilika.

XII. OBEŠENI ČOVEK

Mladić visi naglavce, desne noge vezane za drvena vešala. Ruke kao da su mu vezane iza leđa, a leva noga mu slobodno visi iza desne. Lice mu odaje izraz mirne nezainteresovanosti, a u nekim špilovima glava mu je okružena oreolom.

Obešeni čovek je jedan od najčudnijih likova u Tarotu. Ne može se naći ni u jednoj od hrišćanskih simbologija i to je jedan od jasnih znakova da su aduti Tarota bili zamišljeni da ilustruju neki nehrišćanski sistem vere.

Karta nosi broj dvanaest. Kao arapska brojka, to je spoj brojeva jedan i dva i predstavlja međudejstvo jedinstva sa dualitetom koje rađa treću dimenziju. Opasnosti broja jedanaest su prevaziđene i stoga je ovo simbol obnove i spasenja.

Junak su sukobio sa besnim lavom i zna da se u stvari uhvatio ukoštac sa sopstvenom senkom. On na bolan način postaje svestan da nije jedna ličnost — svesno ja sa kojim se poistovećuje, već tek deo veće celine. On vidi dve polovine koje se suprotstavljaju jedna drugoj a ipak se dopunjuju. On može da se vrati nazad i ponovo potraži stabilno »jastvo« svoje mladosti, ali isto tako ne sme da podlegne svojoj senci. Jedina nada mu je u tome da se oslobodi oba protivnika, da zauzme centralni položaj u kome ih uravnotežuje.

Čineći to, on shvata da se otisnuo sa čvrstog tla svoje ranije svesti i samo se u tu veću silu može pouzdati da ga podrži i spreči da padne u psihičku prazninu. Da bi krenuo dalje, mora imati hrabrosti da odbaci sve što je naučio, da svojevolejno popusti stisak razuma i dozvoli dubljim snagama da preuzmu vlast.

Namerno se otisnuti na tajanstvene talase nesvesnog predstavlja smišljeno preokretanje učenja i vrednosti spoljnog sveta i prihvatanje ozbiljnog rizika — zakoni i vrednosti unutarnjih svetova u mnogim slučajevima su upravo suprotni onima koji su nam poznati, a njihovo krštenje predstavlja podjednaku opasnost.

Tragač sada treba da položi dva ispita — ispit hrabrosti i ispit vere. Hrabrost je u tome da žrtvuje sve ono što je drago njegovom svesnom duhu a da istovremeno kontroliše nagonske zahteve senke; drugo, mora verovati u postojanje višeg ja koje prevazilazi njegovu svesnu spoznaju.

Prema Jungu: »Silaskom u nesvesno, svestan duh se stavlja u opasan položaj jer naizgled uništava sebe«.

Obešeni čovek ilustruje onoga ko je uzeo svoj život u svoje ruke i naglavce se bacio u dubine. Njegov skok međutim nije bio bezuman jer on ostaje da visi, sigurno obešen o nit sopstvene vere. Ponekad on visi sa grane drveta: to je Svetsko drvo ili Drvo života, koje se proteže kroz sve planove kosmosa. Zadovoljno lice Obešenog čoveka otkriva da njegova žrtva nije bila uzaludna i da je dobio svoju nagradu. Mučenje je pretvoreno u ekstazu.

Pošto je u ravnoteži u odnosu na zahteve, kako svesti tako i svoje senke, on se nalazi u blaženom stanju potpune slobode od želja.

Vešanje žrtve na drvo radi umilostivljenja bogova poznat je ritual verskih kultova u nekim delovima sveta. U islandskim sagama, koje su zapisane pre polovine 13. veka, nordijski bog Odin opisuje kako se obesio o Jasen Sveta da bi otkrio mistične znake: »Znam da sam visio na drvetu povijenom vetrom punih devet noći. Ranjen kopljem, posvećen Odinu — žrtvovan sebi samom na drvetu nepoznatih korena«.

U sumerskim obredima, lutka koja je predstavljala boga Atisa svake godine se vešala o zimzeleno drvo. Drvo je simbol majke kao izvora sveg života, oni koji umru na drvetu sjedinili su se tako sa svojim izvorom kroz koji mogu biti ponovo rođeni. Žrtvujući svoj život, Obešeni čovek otvara put svom ponovnom rođenju i besmrtnosti svoga duha.

Tradicionalno tumačenje ove karte je da čovek, kako bi postigao pravi uspeh i ispunjenje želja, mora da se podčini zakonima svemira a ne ljudskim odredbama. Ovo zahteva hrabrost, srčanost i veru u vrednosti duha; ali oni koji se odvažavaju da na ovaj način potvrde svoju samostalnost biće i nagrađeni — poklonom ozbiljnosti i unutarnjeg mira.

U negativnom vidu, Obešeni čovek je smušeni idealista koji živi u svetu mašte i snova, niti na nebu niti na zemlji, već obešen negde između, na mestu koje je sam izmislio. Njegove oči su zatvorene i slep je za lepotu koja leži oko njega, viseći na niti svoje divlje mašte.

Značenja za pronicanje:

USPRAVNO: Sposobnost prilagođavanja izmenjivim okolnostima. Elastičnost duha. Spremnost pitača da se podčini zapovestima svog unutarnjeg bića i odbaci praktična razmišljanja kada za to dođe vreme. Mudrost i usmeravanje iz oblasti nesvesnog.

OBRNUTO: Preterano oslanjanje na praktičan duh. Materijalizam. Upozorenje na stvaranje psihičkog haosa zbog nesposobnosti da se prihvati realnost nesvesnog. Unutrašnja borba koja se završava porazom.

XIII. SMRT

Animiran ljudski kostur, naoružan velikom kosom, žanje polje plodne crnice. Njegova žetva nije žito, već su to ljudska tela čiji su komadi razbacani oko njegovih nogu. Vide se dve odrubljene glave od kojih je jedna krunisana; oči su im otvorene, a meso, kako izgleda, jedro. U nekim špilovima, iza kostura s leva nadesno teče reka, a blizu horizonta dva stuba uokviruju sunce koje se nalazi nisko na nebu.

Broj na ovoj karti, trinaest, oznaka je smrti i čak se i danas povezuje sa nesrećom. Pojava Mračnog žeteoca pod ovim brojem, stoga nije neobična. Arapski broj trinaest sastoji se od brojeva jedan i tri, i

prema tome je analogan broju četiri — simbolu reda i organizacije. Smrt, mada naizgled tvorac haosa, u stvaru je podstrekač novog reda koji sledi životu.

Ova karta nastavlja priču Obešenog čoveka. Pošto je njegova žrtva prihvaćena, on doslovno nije više ista osoba. Njegovo staro ja je sada mrtvo i na vreme biva zamenjeno nečim novim i sasvim različitim. Njegova tačka posmatranja nije više egocentrična već prevazilazi ego. U smrti leži njegova šansa za ponovno rođenje.

Jungovim rečima: »Smisao silaska kao motiva, koji se tako neizbežno provlači kroz sve herojske mitove, je da pokaže da se samo u opasnom području (vodeni ponor, pećina, šuma, ostrvo, zamak itd.) može pronaći »blago do koga je teško doći« (dragulj, devica, životni eliksir, pobeda na smrću«).

Kostur ovde prikazan, stilizovana slika smrti, nije figura koja sputava, već je naprotiv oslobodilac čija oštra kosa rešava svest njenih starih okova.

Nekada se verovalo da duša boravi u glavi, a žive glave koje su ovde prikazane kako leže, ukazuju da život nije zavisao od svoje fizičke ljudske; kada se telo ukloni, duša može da prima život neposredno iz svog pravog izvora — plodnog duhovnog tla.

Ruke i noge, koje usmrljene leže na zemlji, takođe ne pokazuju znake truljenja. Jedna ruka čvrsto se uspravlja iz zemlje, a noga deluje kao da je zasađena tamo gde je pala. One nisu ostaci minulog života, već seme novog.

Reka, koja je ponegde prikazana u pozadini, je Stiks, crni potok smrti, a takođe i voda životna koja vodi ka ponovnom rođenju. Tragač je sahranjen u dubinama svoga bića i čeka na dodir sa nesvesnim

izvorima života pomoću kojih će se ponovo roditi i postati besmrtnan.

Svetovno tumačenje ove karte kaže da smrt predstavlja prirodni princip koji uklanja stari život i raščišćava zemlju za rast novog. Bez smrti, život ne bi mogao ni početi, ali smrt nije kraj; stari život ne samo da se uklanja pred novim već takođe pruža materijal za njegovo stvaranje. Budućnost niče iz plodne zemlje prošlosti. Ništa nije izgubljeno i straćeno; samo se oblik menja.

Sam kostur simbolizuje skriveni kontinuitet života. Mada se izgled i odluke pojedinca sa razvojem života menjaju, koštana struktura koja održava spoljnje oblike ostaje neizmenjena i podjednako podupire meso starca, kao i mladića.

U negativnom vidu, Smrt ukazuje na bolnu istinu da ne gaji poštovanje prema ličnostima: svi pred njom padaju i niko ne može da izvrda od neizbežnog kraja.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Neočekivana promena okolnosti koja je ipak prirodan ishod prethodne situacije. Destrukcija koja je preruseni blagoslov, jer raščišćava put nečem boljem. Uklanjanje suvišnog i zastarelog iz nečijeg života kako bi se moglo bez opterećenja krenuti u budućnost.

OBRNUTO: Nasilno uklanjanje nečega čega je trebalo dobrovoljno se lišiti, ali je sada oduzeto. Element slučaja — naizgled svojeglav vid sudbine koja uzima bez razloga.

XIV. UMERENOST

Ovde vidimo krilatu anđeosku figuru koja presipa tečnost iz pehara u desnoj ruci u onaj u levoj. U nekim verzijama čelo joj je ukrašeno malim cvećem. Jasno se vidi da se ona nalazi u prirodi, pod vedrim nebom.

Predstava vrline Umerenosti, kao devojke koja presipa vodu iz jednog suda u drugi je, poput slike Hrabrosti i Pravde, poznata iz vizantijskih i srednjevekovnih umetničkih izvora.

Reč »umerenost« upotrebljena je u ovom kontekstu u starom značenju mešanja sastojaka u pravim proporcijama. Ova karta prema tome simbolizuje izmirenje, spoj suprotnosti. Označena je brojem 14, koji se u arapskoj numeraciji sastoji od brojeva 1 i 4. Kombinacija jedinstva i četvorostrukosti proizvodi petougao, petostranu geometrijsku sliku koja simbolizuje organski razvoj, inspiraciju i pomeranje nekoliko delova u većoj celini.

Pošto je dobrovoljno žrtvovao svoje staro ja, uputio izazov moćima svoje senke i oslobodio se kako svesnih tako i podsvesnih želja, tragač je dospao u stanje rasparčanih udova prikazano na karti smrt: odsečen od svog starog života i sigurno ukorenjen u tlu novog. Ali, on je još uvek u mirovanju — tek seme novog života. Pošto je odbacio sve što je imao i ostao bez ničega, najzad je dospao u stanje potpune pasivnosti. On više ne veruje u svoj ego kao u oslonac u vrednovanju sveta, i nesposoban je da donese makav vrednosni sud.

Na ovom stupnju pojavljuje se anđeo Umerenosti i ispunjava prazninu pripremljenu u tragačevoj svesti

vodom novog života; ponovo uspostavlja ravnotežu između svesnog i nesvesnog i poklanja ličnosti novi, daleko istinitiji, centar iz koga će delovati.

Dok nije bio spreman da odbaci i svoj ego i njegovu senku, njegovo više ja moglo je samo izdaleka da naznači svoje prisustvo; njegova ljudska ličnost nije u granicama svoje svesti ostavljala za nju nimalo prostora.

Anđeo je ponegde prikazan kako jednom nogom stoji u vodi jezera. Jezero simbolizuje dubine nesvesnog, te on prema tome premašuje jaz između spoljnog i unutarnjeg sveta.

U nekim verzijama kraj jezera rastu plave perunike (LATINSKI: IRIS). Ovo cveće dobilo je naziv po grčkoj boginji Iris, čiji je simbol bila duga. Kompletna simbolika duge, koja se takođe pojavljuje u nekim kartama Tarota, složena je i duboka. U jednom smislu, to je lep svetlosni spektar izazvan zračenjem iz skrivenog centra kroz promenljivu maglu nesvesnog, zračenjem koje se svesti prikazuje kao živo obojeni most nade: luk obećanja.

Anđeo Umerenosti može se videti i kao uzvišeni vid Anime, ženske arhetipske snage koja živi u tragačevom dubokom nesvesnom i nosilac je unutarnjih kreativnih moći. Ona se ovde pojavljuje kao posrednik između spoljne svesti i unutarnjeg ja.

U jednom srednjevekovnom delu mistike njoj su stavljene u usta sledeće reči: »Ja sam poljski cvet i livadski ljiljan. Ja sam majka lepe ljubavi i straha i znanja i svete nade... Ja sam posrednik među elementima i činim da se međusobno slože; ono što je toplo pretvaram u hladno i obrnuto, suvo pretvaram u vlažno i obrnuto, tvrdo razmekšavam...«.

Svetovno tumačenje Umerenosti, koja je takođe poznata kao Anđeo Vremena, ukazuje na tok vremena iz prošlosti u budućnost; na kontinuitet života i njegov prelaz iz jednog telesnog vida u drugi. Prihvatljivo je da se ovo odnosi na teoriju reinkarnacije, ili na produženje svesti preko granice smrti i obnavljanja telesnih ćelija.

Negativan vid Umerenosti čini je simbolom frustracije, rasipanja stvaralačke energije koju bacaju tamo-amo ograničene mogućnosti ili odbojan mentalni stav. To je zbog predrasude zasnovane na uskim, spurtavajućim zakonima življenja, koji ne dopuštaju da se kreativne prirodne snage adekvatno izraze.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Uspeh je moguć pomoću brižljive kontrole nepostojanih faktora. Ukazuje na situaciju u kojoj se okolnosti i ljudi moraju vešto kombinovano koristiti da bi se napredovnije nastavilo. Ponekad otkriva skladno partnerstvo.

OBRNUTO: Opozicija izazvana nesposobnošću. Uspeh osujećen nespretnim korišćenjem potencijalno pogodne situacije.

XV. ĐAVO

Ovde je prikazana standardna figura Đavola koji stoji ili čuča na kamenom postolju. Ima par pernatih krila a na glavi su mu rogovi. Ima bujne grudi i telo, mu je prilično ženskih oblina. U nekim špilovima u jednoj ruci drži plamenu buktinju. Kraj nogu mu stoji dva niža demona, takođe naga, sa rogovima i re-

govima ali bez krila. Oba demona sputana su labavim ularom oko vrata koji je konopcem privezan za Đavolovo postolje.

Slika Đavola i njegovih pomćnoika je, kao i predhodna karta Tarota, tipična srednjevekovna predstava. U nekim starim špilovima Đavo umesto rogova nosi šlem sa parošcima jelena i tako veoma liči na keltskog boga Cernunosa (Cernunnos) koji je možda prototip klasičnog hrišćanskog đavola.

Broj ove karte je 15, sačinjen od arapskih brojeva 1 i 5, čiji je zbir 6. Šest je broj spajanja suprotnih principa (vidi Ljubavnike) i broj je ljubavi. Šestokraka zvezda ili heksagram sastoji se od dva preklopljena trougla: jednog okrenutog naviše (alhemijski simbol vatre) i jednog okrenutog naniže (simbol vode).

Ovde imamo još jednu kartu koja govori o pominjenju svesti sa nesvesnim elementima.

Pošto je iskalio vezu sa svojim unutarnjim bićem, traga sada može da krene dalje prema skrivenom centru. On više nije sputan uskim granicama svoga ega već je uspostavio vezu sa kreativnim snagama nesvesnog.

Na ovom stupnju on prvi put sreće moćne figure koje nisu samo deo njegove psihe već pripadaju nesvesnim naslagama čovečanstva kao celine. To su »prasilike« koje pripadaju zori postojanja, ktionički (?cthonic?) bogovi čija je moć velika i koji imaju kobnu privlačnost za svesni duh.

Kolektivno nesvesno, kao i ego, ima svoju senku koja sadrži sve neostvarene aspekte ljudskog roda. U hrišćanstvu je ona personifikovana u Sotoni, Đavolu, velikom iskušivaču, esenciji zla.

U drevnom svetu neukročena snaga otelovljena je u božanstvima poput Dionisa, o kome je Jung rekao: »Dionis je ponor rastopine usplamtelih strasti u kome se sva ljudska odličja stapaju sa animalnim božanstvom praiskonske psihe — blaženo i užasno iskustvo u isti mahl!«.

U susretu sa ovim likom tragač se suočava sa istinskom opasnošću: sada on vidi zašto se njegov put naziva »herojskim traganjem«, jer samo heroj može da odoli moći Đavola. Kao i na ranijem stupnju traganja kada je morao da se sukobi sa svojom senkom, pobjedi je i tako ostvari preporod na višem nivou, tako ga i ovde očekuje slična bitka.

Susret sa Đavolom je naopasniji od svih, jer je u njemu otelovljena energija unutarnjeg ja. Ako đavo pobjedi, svest će biti preplavljena mračnim snagama i tragač bi mogao postati megaloman. Vrativši se svojoj egocentričnosti, on će biti ispunjen osećanjem sopstvene moći i mudrosti. Verovao da poseduje sve znanje, da ga je nebo izabralo za božjeg glasnika — da je čak sam otelovljenje Boga (Isus kao đavolov učenik!). On je opsednut đavolom i pripisuje sebi sve atribute božanstva.

Ali, ako se suočimo sa izazovom kolektivnog nesvesnog i prepoznamo ga, ako uspemo da na odmeren i kontrolisan način podignemo đavolovu moć u sferu svesti, tada će se mračne sile preobraziti u moć svetlosti. U tami smrti počeva seme novog života: Sotona postaje Lucifer, blistavi anđeo čije ime znači »Donosilac svetlosti«.

Na ovom stupnju mističnog traganja zadatak nam je da razumemo i uklopimo u sebe najdublje prirodne potrebe ; potrebe koje slede sopstvene moćne za-

kone i koje se moraju kanalisati putevima koji podržavaju život, putevima evolucije.

Po tradicionalnom okultnom učenju centralna figura na ovoj karti predstavlja Pana. U stara vremena Pan je bio jedan od bogova koji su obožavani kao darodavci života, kao Gospodar Plodnosti, izobilja, i razmnožavanja. Slika Pana je od isto tako ključnog značaja kao slika Smrti. Bez smrti, život u prenaseljenom svetu bio bi neizdržljiv; bez životne snage, život nikada ne bi nikao iz prvobitnih močvara.

Pan nas uči da prirodu ne treba nipodaštavati. Svako od nas i na svakom stupnju razvoja otelovljen je u ljudskom liku, opremljen ljudskim nagonima i emotivnim impulsima. Ali, to ne znači da treba da budemo njihovi robovi. Dve ljudske figure, predstavljene na karti, ilustruju ovu opasnost — ali takođe pokazuju da se ona može izbeći. Lanac kojim su sputani nije tako siguran kako možda izgleda i oni mogu da ga se oslobode ako žele. Nagonске sile postoje i suštinski su deo života, ali se moraju podrediti civilizovanim aspektima svesti.

Značenja za pronicanje:

USPRAVNO: Ukazuje na potrebu sublimacije niže bića, pretvaranja njegove energije u upotrebljivu silu. Ponekad otkriva da su na delu skrivene snage koje se moraju uzeti u obzir pri pravljenju planova.

OBRNUTO: Žudnja za moći, iskušenje da se zlo upotrebi položaj za lične ciljeve. Upozorenje da instinktivna strana prirode može preuzeti vlast. Takođe može da otkrije opasno potiskivanje nagona od strane razuma.

XVI. KULA

Masivnu kulu podignutu na travnatoj uzvišici pogodio je grom. Udar je podigao njen nazubljeni vrh i vatra je prodrila duboko u unutrašnjost. Vatra bešni kroz sva tri prozora a iskre padaju sa svih strana. Dve ljudske figure padaju naglavce iz svog pogođenog skloništa.

Ova karta predstavlja suprotnost prethodnoj. Suprotnost Dionisu, bogu mračnog i iracionalnog, je Apolon, bog svetlosti i razuma; suprotnost Sotoni, Đavolu, je Lucifer, donosilac svetlosti.

Kula je šesnaesta u nizu. Šesnaest se u arapskoj numeraciji sastoji od 1 i 6, čiji je zbir 7. Sedam je sunčev broj koji označava moć i pozitivnu akciju. Na karti broj 7, Kočiji, videli smo uticaj sunca u njegovom dobroćudnom vidu u ličnosti Heliosa; ovde vidimo sirovu snagu kosmičke energije kako udara bez ublažavanja.

Munja je bila jedan od atributa Jupitera, a zauzima vidno mesto i u Mahajani i tantričkom budizmu kao simbol nadmoćne svetlosti istine koja uništava svu lažnost, a najzad i sav dualitet. To je bljesak iluminacije koji donosi slobodu prosvetljenja.

U francuskim špilovima Tarota ova karta se obično naziva »La Maison Dieu« — Božjom kućom. Možda je to poteklo od pogrešnog tumačenja italijanske reči »casa«, koja znači »sudbina« kao »casa«, što znači »kuća« (Italijani su prvi imali Tarot).

Vidimo da je plamena nebeska strela odvalila vrh kule. Simbolično, kruna građevine predstavlja svest, te stoga munja predstavlja udarac čistog jastva, iskonske psihičke energije, koja rastura čitavu strukturu ega.

Pošto se vratio sebi i sagledao pravu prirodu Đavola, tragač vidi kako se ovaj pretvara u Lucifera, koji otelovljuje čistotu božanske istine. Luciferov razorni grom poništava sve ranije koncepte, kao što je to, na nešto nižem nivou, učinila i žrtva Obešenog čoveka.

Covekova svest ovde je najzad u neposrednom kontaktu sa primarnim snagama skrivenog centra, cilja mističnog traganja. Svetlost Lucifera nije nežno zračenje intuicije koje se probija iz dubina već pun bljesak svesti o Bogu, nezamućena svetlost poput one koja je zaslepila Pavla na putu za Damask.

Jedna izreka o Isusu koja ne potiče iz Svetog Pisma kaže: »Onaj ko je blizu meni, blizu je vatri«. Proticanje i vatra života neophodni su za postizanje celovitosti. Alhemičari su smatrali da je njihova takozvana aqua nostra, ili voda života, u stvari ignis (vatra). Aqua nostra, koja sve rastvara, osnovni je sastojak za pravljenje Kamena mudrosti koji poklapa besmrtnost.

Razorno dejstvo ove vatre može da oslobodi dušu njenih okova i otvori joj put ka centru; ali, ako svestan duh nije spreman, ako ne počiva sasvim na čvrstim temeljima, ovo se može završiti katastrofom. Psihološki rečeno, ishod će biti cepanje duše i njeno suprodstavljanje samoj sebi.

Sila groma može da pretvori kulu svesti u »Božju kuću« ili da je definitivno razori.

U svetovnom smislu, Kula ukazuje na uništavanje zastarele filozofije koja se ne može prilagoditi novim uslovima. Sa svojim razvojem, ljudski duh lako upija nove ideje i koncepte, upotrebljavajući ih za građenje okvira koji će mu služiti kao životni putokaz. Ali,

kada duh sazri, njegovi principi teže da se učvrste i tako postepeno postaju kruti, te više nije moguće prihvatiti nov materijal koji se ne uklapa lako u postojeću strukturu.

Tako duh gubi vezu sa dinamikom stvarnosti. Zidovi dogmatskog stava ga opasuju ne mogu više da se prilagode promenljivim okolnostima, i ako se duh suoči sa nekom krupnom opasnošću on može samo da klone, ostavljajući zbunjenu dušu da unutra kako ume izlazi na kraj sa prividnom zbrkom koja je okružuje. Pouka je ovde da se svaka struktura može braniti samo dok je elastična i sposobna za evoluciju; sam život je u neprekidnom proticanju i nijedna puka ljudska konstrukcija ne može se nadati da će se održati ako se ne prilagodi.

Značenja za pronicanje:

USPRAVNO: Patnja pojedinca usled delovanja snaga sudbine u svetu koji ga okružuje. Prividna nepravičnost prirodnog udesa koji pogađa sve — poštene kao i nepoštene.

OBRNUTO: Prizivanje nesreće koja se mogla izbeći. Nepotrebno zlopaćenje. Rad protiv sebe.

XVII. ZVEZDA

Vidimo nagu devojkicu koja kleči na obali potoka ili jezera, sipajući vodu iz dva vrča. Iza nje se, u gotovo svim verzijama, može videti drvo nad kojim lebdi ptica. Na nebu je osam zvezda. Jedna se ističe po veličini i obliku.

Ova karta je broj 17, što se u arapskoj numeraciji svodi na 8. Zbog svog oblika, broj osam se

u Srednjem veku smatrao simbolom obnavljanja i ponovnog rađanja, i stoga je dovođen u vezu sa krštenjem. Takođe se smatralo da osmu sferu neba zauzimaju nepomične zvezde.

Zvezda koja sija u noći znak je duha, mističnog Centra, i zova sudbine. Za alhemičare je zvezda bila simbol mašte kojom su oni povezani sa snagama nesvesnog i materijalnim supstancama za koje su se nadali da će ih transformisati.

Posle oluje i gromova sa prethodne karte dolazi kiša koja sa sobom donosi mir, osveženje i buđenje novog života.

Voda koja se proliva je aqua nostra, Voda života ili energija psihe koja je potrebna da bi se svest prenela iz mesečevog sveta u više sfere.

U starim mističnim pričama o Mitri postoji sledeća rečenica: »Ja sam zvezda koja luta sa vama i blista iz dubine«.

Pošto je posvećen plamenom, heroj je sada izložen krštenju vodom, lekovitom vodom života koja je ugasila plamen. Voda ističe na zemlju i u jezero u podjednakim mlazovima; svesno i nesvesno su uravnoteženi i združeni — psihički sukob je još jednom razrešen.

Iako putovanju još nije kraj, iako mistični centar tek treba dostići, prisustvo zvezde uverava tragača da se njegova putešestvija bliže kraju. U daljini se može videti Drvo života, nagoveštaj besmrtnosti koja ga očekuje, dok nad krošnjom drveta lebdi sveti golub, simbol Svetog duha, božjeg glasnika.

Tragačeva vera je nagrađena; pošto mu je vatra pročišćenja otvorila oči, on više ne mora da se slepo spitiče na putu kroz duhovnu noć, vođen samo titra-

vom svetlošću razuma i prigušenim zovom svog unutarnjeg bića. Prisustvo zvezde pokazuje mu da traganje nije bilo uzaludno, da će, kad za to dođe vreme, izaći sunce i obasjati ga božanskom svetlošću.

U svetovnom tumačenju, Zvezda predstavlja razumevanje i slobodu od predrasuda koji su mogući samo kada su vrata duha otvorena. Nasuprot prethodnoj slici, Kuli, ovde simbolizovana svest nije kruta i sputana u sebe samu, već otvorena i slobodna poput širokog pejzaža koji se vidi na karti.

Ovako pripremljen duh sposoban je za istinsko poniranje, kako svesno (voda koja ističe na tlo), tako i nesvesno (voda koja ističe u jezero). Zvezde koje sijaju na nebu predstavljaju više ciljeve koji neprekidno mame duh na sve veće visine, držeći na uzdi mračne senke samozadovoljstva i neznanja. Ove mogućnosti poriču se u negativnom vidu karte.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Uvid u mogućnosti koje leže u vremenu, uvid koji nudi nadu i ispunjenje želja, proširenje vidika, fizičke ili mentalne aktivnosti. Novi život i snaga kao dar bogova.

OBRNUTO: Krutost duha koji ne može da se proširi izvan poznatih granica kako bi dobio novu priliku da se razvija. Nemoć ili ustručavanje da se proširi sopstveni vidik. Sumnja u sebe, nedostatak vere.

XVIII. MESEC

U dnu ove karte prikazano je duboko, taajstveno jezero sa jednim rakom koji pokušava da ispuže

na čvrsto tlo. Jedna staza kreće od jezera i nestaje iza horizonta. Čuvaju je dve životinje — u nekim špilovima obe su psi, a u nekim pas i vuk. Iza njih se vide dve stražarske kule koje obrazuju kapiju ka tajanstvenim predelima u daljini. Na noćnom nebu iznad njih je pun mesec. Kapi vlage lebde u prostoru kao da ih mesečeva sila privlači.

Simbolizam Meseca podseća na verovanja jeretičke sekte Katara, koji su učili da posle smrti, duše savršenih ljudi bivaju podignute u zvezdano blaženstvo, dok se manje vredni ponovo telovljavaju u obliku životinja.

Karta je osamnaesta u nizu, što se kao arapska cifra svodi na devet. Pošto je 9 poslednji jednocifreni broj, ova karta predstavlja završni deo nove faze traganja i poput karte broj 9, Pustinjaka, slika je usamljenosti i ranjivosti.

Zvezda je pokazala heroju da je kraj gotovo na vidiku, ali on sada mora da putuje prema zori dana slabo osvetljenim putem koji je teško razaznati. Njegove ljudske sposobnosti dostigle su krajnju granicu; sada mora da odbaci čula koja su ga dovde vodila i sasvim se prepusti iracionalnom uticaju unutarnje svetlosti.

Ako ima hrabrosti da je sledi, ona će ga odvesti putem koji vodi ka tajanstvenom kraljevstvu višeg bića.

U drevna vremena se često verovalo da je Mesec stanište mrtvih. Duše umirućih napuštale su tela tiho privučene Mesečevom snagom. Na Mesecu bi boravile u sigurnosti dok ne dođe vreme za ponovno rađanje. Slično tome, Mesec simbolizuje i utrobu majke koja je davalac života. Tako je Mesec nekada imao dvostruki

aspekt: ljudi su ga se plašili kao crnog sveta smrti i obožavali ga kao vrata u novi život.

Negativan vid Meseca simbolizovan je Hekatom, čuvaricom vrata Hada čiji je glavni atribut bio pas: Hekata je bila mračna majka koja je bacala u ludilo one koji bi je izneverili, pa ipak se sa njom moralo suočiti da bi se osvojilo »blago do koga je teško doći«.

Mračno carstvo Hekate prikazano je ovde. U dnu karte je rak, simbol primitivnih mesožderskih snaga nesvesnog koje se moraju prevazići. Nešto dalje su vuk i pas, vodiči u zemlju mrtvih — takođe prevrtljivi i nepouzdati. Iza njih je kapija koja vodi u Had, a iznad svega lebdi sam mesec, koji neodoljivom magijskom silom privlači sebi ljudske duše.

Heroj je u kritičnoj fazi u kojoj se njegovo postojanje nalazi u osvetljivoj ravnoteži. Ako dozvoli sebi da bude opčaran sjajem meseca, njegovo putovanje je završeno. Život će biti isceđen iz njega i ostaće samo prazna ljuska.

Ali, ako se prisili da ide napred, ne skrećući sa uzanog puta koji se pruža pred njim i ne dopuštajući da ga zavara čar opsene koja se nalazi svuda oko njega, izbiće na drugu stranu mračne pećine i izići na svetlost novog dana.

U negativnom vidu, ova karta upozorava na opasnosti od nekontrolisane mašte, bekstva u fantaziju od realnog sveta. Na ovaj način svest ostaje bez zaštite pred neintegrisanim i destruktivnim snagama nesvesnog.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Kriza vere — samo intuicija, a ne razum, može da vodi napred pitača. Situacija u kojoj se čovek samo na sebe može osloniti.

OBRNUTO: Popuštanje nerava. Strah da se kroči van bezbednih granica. Opređenje za ono što je, na štetu onoga što bi moglo biti.

XIX. SUNCE

Ovde vidimo dvoje dece kako stoje ili igraju ispred jednog zida. U nekim špilovima su u unutrašnjosti jednog kruga, a na zidu rastu suncokreti. Na nebu je sunce, kapi vlage padaju mu sa zraka.

Sunce je devetnaesto u nizu, što se u arapskoj numeraciji svodi na devet. Deset simbolizuje povratak jedinstvu iz mnogostrukosti i nagoveštava dostizanje cilja. Kao i karta broj 10. Točak sreće, i Sunce predstavlja zaštitnička svojstva mandale, i kroz mandalu pristup Mističnom centru.

Domen kolektivne psihe često se poetski naziva »dečjom zemljom«, zemljom nevinosti i nediferencirane svesti, prema Hristovim rečima: »Ako se ne preobratimo i ne postanemo kao mala deca, nećemo ući u carstvo nebesko«.

Deca prikazana na ovoj Tarot-karti nalaze se u zatvorenom prostoru, t e m e n o s u, ili magičnom krugu koji im služi kao zaštita od duhovnih opasnosti, kao mesto na kome mogu da se odmaraju i rastu.

Junak je sa uspehom odoleo sjaju mesečine i probio se do sunčanog vrta koji leži na kraju noći. On je prešao zemlju mrtvih i stigao u novi život. Na ovoj karti dve polovine njegove ličnosti prikazane su kao deca ponovo ujedinjena pod dobroćudnim suncem duha; čistom i nezamračenom svetlošću unutar-njeg »ja«. Oni radosno igraju u Skrivenom vrtu doba.

Staro »ja« je mrtvo i tragač više ne gleda očima smrtnika; novi život narasta u njemu pod zracima

sunca, Centra, zracima koji regenerišu, i on posmatra svet sa nevinošću tek rođenog deteta. Svest je trijumfovala nad smrtonosnim opasnostima nesvesnog i oslobođena je Hekatinog podzemnog sveta. Reka smrti odnela je tragača do izvora mladosti.

Ali, čak ni sada traganje nije završeno. Sunce još uvek lebdi van domašaja i mada su blizanci ujedinjeni u igri oni su ipak odvojeni jedan od drugog i od sunca, koje jedini istinski centar i mistični cilj.

Pre nego što se preduzme ovaj poslednji korak, suprotnosti se moraju ujediniti i na taj način prevazići sopstveni dualitet. Jedino tako se heroju može osigurati besmrtnost. Dobročudan izgled sunca na ovoj karti skriva njegovu nemevljivu snagu. Ponovo rođena ličnost još ne bi mogla da podnese njegovu sirovu moć. Zid iza dece simbolizuje veo koji ostaje navučen da bi štitió od sunčevih zraka koji pale. Životodavno dejstvo sunca prikazano je suncokretima koji vise preko zida i kapima rose koje padaju.

Deca ne mogu krenuti napred dok sasvim ne stasaju. Ona su kao embrioni u majčinoj utrobi koji moraju sazreti da bi bili rođeni.

Sunce je simbol psihičke celovitosti, čvrste zajednice svesti i nesvesnog. Dve istovetne polovine duha prikazane su kao deca jer su još uvek na korak od pune integracije — još uvek im je potrebna zaštita od sunčeve jare.

U negativnom svetovnom smislu, ova karta, može se reći, predstavlja ljude koji provode život »igrajući se na suncu«, obuzeti traganjem za fizičkim uživanjem i nesvesni sveta koji se pruža van njihovog ličnog vrta zadovoljstva. Oni su isto tako nevini, isto tako nepromišljeni, i potencijalno isto tako surovi kao deca.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Otvarenje smelih ideja, uspeh i postignuće protiv svih očekivanja. Trijumf inovatora, čoveka od mašte. Dolazak u bezbedno utočište posle perioda opasnosti. Priznanje, odobravanje, zaslužena nagrada.

OBRNUTO: Pogreška koja se završava porazom i niskošću. Raskrinkavanje onoga ko je uspeo služeći se sumnjivim sredstvima. Maštanja o uspehu umesto stvarnog postizanja.

XX. SUD

Krilati anđeo na nebu duva u trubu. Kao u odgovor, iz zemlje se dižu tri nage figure. U nekim špirovima dve se dižu iz mora dok treća, centralna figura stoji u grobu.

Ova karta prikazuje poznat prizor Strašnog suda, dana kada će na arhanđelov znak trubom mrtvi ustati iz grobova. Karta je dvadeseta u nizu, što simbolizuje na višem planu dualitet broja dva. Ovde ponovo vidimo suprotnost između višeg i nižeg, ali su oni sada mnogo bliži jedno drugome i kreću se dalje, ka konačnoj sintezi.

Dve od tri figure ovde prikazane su uzvišeni brat i sestra sa prethodne karte. Oni su sada odrasli, a treća figura između njih je njihovo dete. Period strpljivog stasanja simbolisan Suncem sada je završen. Anđeo vaskrsenja duva u svoju snažnu trubu i duh se oslobađa zidova koji su ga zatvarali. Njegove dve polovine sada su sazrele, dostigle su pun potencijal i između njih stoji božanstveno dete, ili regenerisano »ja«.

U psihologiji, san ili vizija Božanstvenog deteta nagoveštava neki od krupnih koraka u duhovnom razvoju; za alhemičare je ono bilo simbol kamena mudrosti; kao mladoliki »Bog unutar nas«, ono je vrhunski vodič do mističnog centra, bezvremene osovine kosmosa.

Trubni znak, poziv iz večnosti, najavljuje da je cilj žudne potrage pred ispunjenjem. Pojedinačni elementi psihe ostvarili su punu integraciju i ličnost se ponovo rađa. I zadnja slika iluzije uskoro će se rastopiti, privodeći završetku Veliko delo.

Anđelova zastava, crveni krst na beloj pozadini, simbolizuje tačku u kojoj se sastaju sve suprotnosti.

More iz koga izlaze figure nalazi se između zemlje i neba i predstavlja prelazni stupanj između života i smrti, ili smrti i ponovnog rođenja. To je voda unutar kopna, voda materice u kojoj se novi život razvija zaštićen, u bezbednoj sredini. Ovo je odjek simboličnog značenja prethodne karte: zidovima ograđenog Edenskog vrta.

Svetovno, ova karta odnosi se na kreativni impuls u čoveku koji iznosi u prvi plan najviše ljudske kvalitete; napetost uzvišenog nezadovoljstva koje ga goni napred, u sve veće napore i uspeh.

Negativni aspekt Suda nije u tome da se trubni znak neće čuti, već da će biti pogrešno protumačen. Navešće tragača ili na potragu za izgubljenom mladostu ili na onu »žudnju za tuđim bogovima« koja podstiče mnoge zapadne tragače na proučavanje istočnih sistema za ostvarenje duhovnih ciljeva, sistema koji im iz osnove ne odgovaraju.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Radost u ostvarenju cilja. Novo razdoblje života. Ozdravljenje. Zasluženost uživanje u uspehu.

OBRNUTO: Gubitak, krivica, prebacivanje zbog propuštenih prilika. Kazna za neuspeh.

XXI. SVET

Mladolika figura igra u vencu koji je okružuje. Odevena je samo u labav veo a u svakoj ruci drži po jedan štap. Oko venca su četiri tetramorfa, anđeo, orao, lav i bik, simboli evanđelista u hrišćanskoj ikonografiji.

Ovde prikazana figura predstavlja cilj za kojim su stremili alhemičari; to je Anima Mundi, oslobođena okova materije. Dovođenje Velikog dela simbolizovano je kosmičkim jajeom u kome je kaos pretvoren u red — ovalnim vencem, simbolom konačne pobede. Četiri mitske životinje u uglovima karte su drevni simboli zaštite, četvororučke moći koja obezbeđuje stabilnost kosmičkih procesa.

Ova karta, poslednja u nizu, označena je brojem dvadeset jedan. Kao arapska cifra to se svodi na tri — broj sinteze i kreacije.

Tradicionalno tumačenje kaže da veo koji leprša skriva činjenicu da je igrač hermafrodit, biće u kome su kombinovane odlike oba pola. Ovo bi se dobro slagalo sa simbolizmom karte Svet kao poslednjeg stupnja u tarotskom ciklusu.

Traganje je završeno i cilj dosegnut »ja« je najzad dospelo u pravo stanje jedinstva i medeljivo je.

Protivrečni polni elementi su izmireni; psiha više nema nikakvih iluzija da je zasebna celina i svesna je da je deo univerzuma. U Mističnom centru, čovekolika figura igra u veselom samozaboravu, u ekstazi se pridružujući Igri života.

Dva štapa predstavljaju pozitivni i negativni pol energije između kojih struji tok univerzuma. Oni više ne drže biće u ropstvu već ono njih drži u rukama, gotovo namerno. Igrač se nalazi u nepomičnom središtu u kome se prošlost i budućnost evolucija i involucija, akcija i pasivnost, susreću i deluju jedno na drugo.

Ova slika Tarota je mandala, iskonski simbol psihičke celovitosti. Ovakve predstave izražavaju se obično krugom u koji je smešten neki simbol ljudskog »ja«, često uz naglašen kvadrat.

Ovde je hermafrodit koji igra simbol jastva; venac koji ga okružuje je kosmičko jaje koje obuhvata sve-mir; četiri figure izvan venca su četiri funkcije sve-sti, ili četiri aspekta »ja«.

Evo, dakle, vizuelnog prikaza integrisanog središta psihe, nukleusa praiskonske energije. To je krug u kvadratu, dijamantski lotos, zlatni cvet, mistična ruža.

Prema Jungu: »U alhemiji, jaje predstavlja haos koji je shvaćen od strane artifex-a, ono je prima materia u kojoj je zatočena duša sveta, anima mundi. Iz jaja— ovoga puta prikazanog u vidu okrugle posude — izleteće orao ili feniks, oslobođena duša, koja se može u krajnoj liniji poistovetiti sa Antroposom koga Fizis drži zarobljenog u svom zagrljaju«.

Posmatran u kontekstu tarotskog niza, Svet se može videti i kao vrhunac traganja i takođe kao seme novih napora na višem planu. Ako se venac koji okružuje

shvati kao materica, a okruženi stvor kao neizdiferencirani embrion koji raste, onda to prirodno vodi sledećoj karti, Budali, simolu novorođenog deteta koje stupa na životni put. I tako kolo ponovo počinje.

Značenja za proricanje:

USPRAVNO: Uspešno dovršavanje nekog posla. Rezime pitanja ili niza okolnosti. Vrhunac razvoja događaja. Završavanje ciklusa sudbine.

OBRNUTO: Stagnacija, gubitak zamaha, slabost volje, fiksiranost i kruženje energije utvrđenim i zastarelim kanalima.

BUDALA

Kada se pojavi na kraju niza, Budala je završila svoj put i veselo ide svetom, čiji je izgled transformisao svojom unutarnjom transformacijom. Tamo gde je nekada vladao nesklad, sada je harmonija, gde je carevalo očajanje, sada je osećanje punoće.

Budala ne obraća pažnju na ponor pod svojim nogama jer zna da je besmrtni i na mu ništa ne može nauditi. On se više ne poistovećuje sa svojim fizičkim telom niti sa svojom zemaljskom ličnošću, i zbog toga ne strahuje za svoju bezbednost. Dok ide svojim putem, takođe, ne obraća pažnju na psa, koji ga grize za nogu i koji predstavlja zastarele misli i vrednosti svetovnog postojanja.

Sunce koje nad njim sija je čista svetlost duha, a bele ruže koje mu rastu kraj nogu simbolizuju plodove duha koji niču gde on stupi nogom.

On ne putuje praznoruk — sa sobom nosi nagomilano bogatstvo svoje uzvišene mudrosti. Ono se nalazi u njegovoj torbi, na kojoj je, na nekim kartama, izvezeno oko — simbol spiritualnog znanja. Bela ruža koju nosi u ruci simbol je potpune psihičke integracije kojom je nagrađen za svoje ranije borbe.

I TO BI BILO TO

Beleška o piscu:

Vilijam Džozef Abramčik, rođen je daleko pre nego što se to moglo predvideti. Datum 11. novembar 1911. godine, samo je usputna zabeleška o tom iznenadnom događaju.

Ubrzo po rođenju prešao je u ilegalnost i posvetio se hermetičkim, ezoteričkim i okultnim znanostima, na kojima je nastavio da radi i nakon smrti, jedanaestog novembra, u petak posle podne.

Podjednako crpeći literarne izvore, zatim prirodna i veštačka jezera, kao i lično prizemno iskustvo svoje čovečije inkarnacije, Abramčik je uspeo da otkrije najveću tajnu egipatskih žreca i prozre Tarot, nasleđen od Atlanta. Njegovo delo »TAROT«, velike arkane, čiji ulomak imate pred sobom, jedan je od najslabijih Abramčikovih spisa.

Singidunum, 1979. g. naše ere
Vilijam Džozef Abramčik

V D E O

KARTE VELIKE ARKANE

U narednom poglavlju prikazane su 22 karte velike arkane. Ove karte predviđene su za isecanje i manipulaciju u slučaju da čitalac ne raspolaže boljim špilom Tarota.

S A D R Ž A J

Predgovor	— — — — —	Strana 3
I DEO		
Značenje Velike arkane	— — — — —	5
II DEO		
Opis karata Velike arkane	— — — — —	13
III DEO		
Metodi predviđanja sudbine pomoću mudrosti Tarota		21
Stari Keltski metod	— — — — —	21
Metod drveta života	— — — — —	24

IV DEO

Značenje karata Velike arkane	— — — — —	27
0. Budala	— — — — —	27
I. Carobnjak	— — — — —	30
II. Prvosveštenica	— — — — —	33
III. Carica	— — — — —	37
IV. Car	— — — — —	40
V. Papa	— — — — —	42
VI. Ljubavnici	— — — — —	45
VII. Kočija	— — — — —	48
VIII. Pravda	— — — — —	51
IX. Pustinjak	— — — — —	54
X. Točak sreće	— — — — —	57
XI. Hrabrost	— — — — —	59
XII. Obešeni čovek	— — — — —	62
XIII. Smrt	— — — — —	65
XIV. Umerenost	— — — — —	68
XV. Đavo	— — — — —	70
XVI. Kula	— — — — —	74
XVII. Zvezda	— — — — —	76
XVIII. Mesec	— — — — —	78
XIX. Sunce	— — — — —	81
XX. Sud	— — — — —	83
XXI. Svet	— — — — —	85
Budala	— — — — —	87

V DEO

Karte Velike arkane	— — — — —	89
Beleška o piscu	— — — — —	90

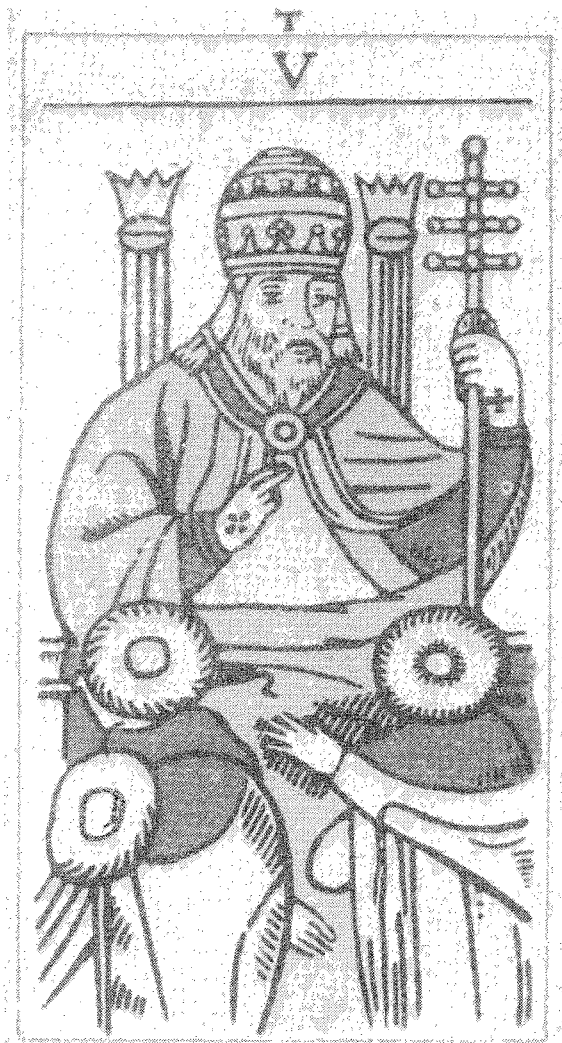

I
III

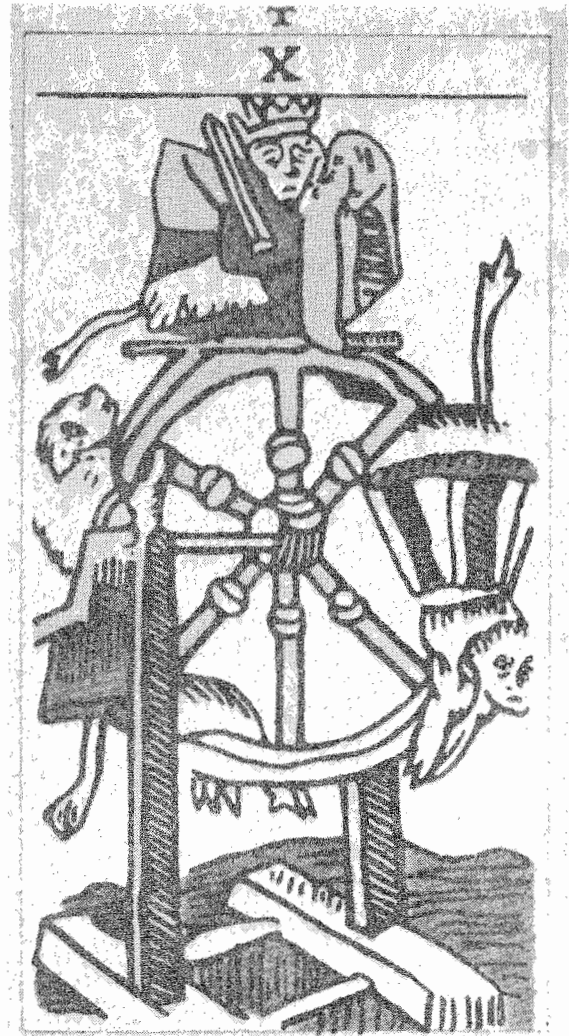

VIII

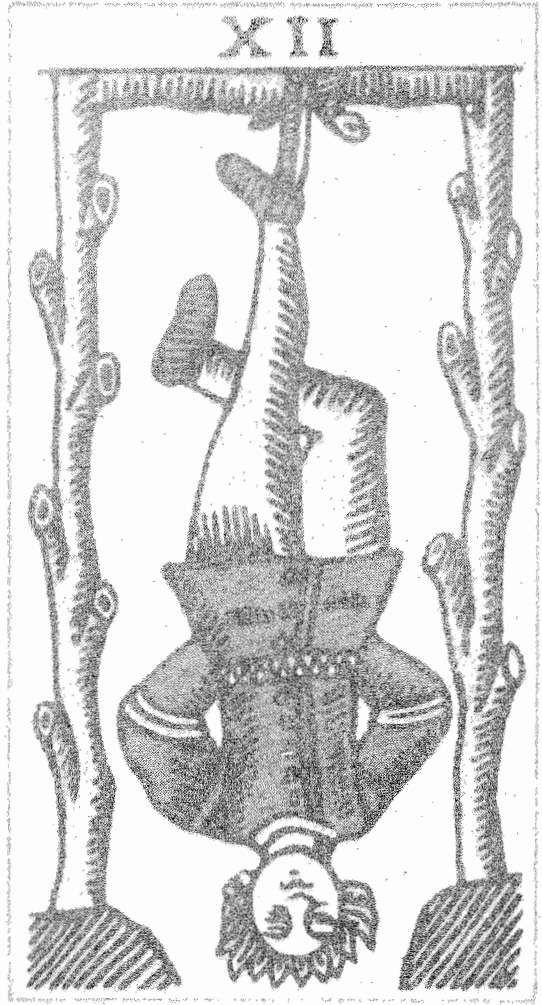

XI

XII

X
XIII

XIII

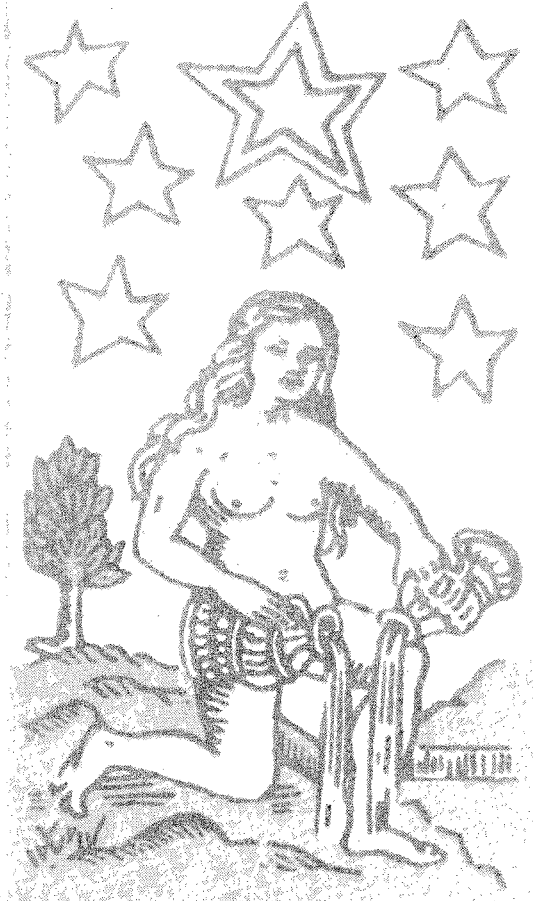

XVI

XVII

XVIII

XIX

T
XX

